Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ★ 25 февраль 1969 йил, сешанба ★ № 47 (14.210). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЛЕНИНЧА МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ЗАФАРЛИ ОДИМЛАР

МАМЛАКАТ АФСОНАВИЙ ШИЖОАТНИ ШАРАФЛАМОҚДА

ҚИЗИЛ АРМИЯНИНГ БИРИНЧИ ҒАЛАБАЛАРИ ШАРАФИГА ЁДГОРЛИК ОЧИЛДИ

Псковда Қизил Армиянинг 1918 йилдаги биринчи ғалабалари шарафига ўрнатилган ёдгорлик 23 февралда, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 51 йиллиги кунида тантанали вазиятда очилди.

Фахрий қоровул ёдгорлик олдида қимирламай саф тортиб турибди. Баланд флагштокларда — Совет Иттифоқининг давлат байроғи, барча қардош иттифоқдош республикаларнинг байроқлари ҳилпирамоқда.

Соат 12-00 СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Эстония ССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Мюрисеп, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти бош сиёсий бошқармасининг бошлиғи армия генерали А. А. Епишев, КПСС Псков область комитетининг биринчи секретари И. С. Густов, СССР мудофаа министрининг ўринбосарлари, Совет Иттифоқи ва қўшин турларининг маршаллари, бир қанча республикалар ва областлардан келган делегацияларнинг раҳбарлари, граждан урушининг ва Улуғ Ватан урушининг ветеранлари, саноат ва қишлоқ хўжалиги илғорлари, партия совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари ёдгорлик ёнидаги минбарга чиқадилар.

Псков область партия комитетининг биринчи секретари И. С. Густов тантанага келган меҳмонларни самимий табриклади.

СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко Қизил Армиянинг 1918 йилдаги биринчи ғалабаларини нишонлаш юзасидан қурилган ёдгорликни КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг топшириғига биноан очди.

У, армия ва флот жангчиларига Псков ва Нарва остоналаридаги жангларда қатнашган ветеранларга, Псков аҳолисига, маросимда ҳозир бўлганларнинг ҳаммасига мурожаат қилиб, мана шу унутилмас кунда — Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг 51 йиллиги кунида уларга Совет Иттифоқи Қуролли Кучлари номидан жанговар солдатлик саломини топширди.

Мана шу тарихий жойларда бундан 51 йил муқаддам бўлиб ўтган шиддатли жангларда Қизил Армия отрядлари биринчи жанговар ғалабага эришдилар, деди министр. Улар пролетар революциясининг бешиги бўлган Петроград шаҳрини босиб олишга интилаётган Кайзер қўшинларига жуда катта зарбалар бердилар.

Янги типдаги армиянинг, озод ишчи ва деҳқонлар армиясининг эндигина тузилган Н-қисмлари Советлар мамлакати учун қийин бўлган ўша оғир даврда қаттиқ сичовдан ўтди. Ўша вақтдаёқ руслар, украинлар, белоруслар, латишлар, эстонлар, литваликлар мамлакатимиздаги бошқа халқларнинг фарзандлари ёнма-ён туриб герман империализми галалари билан жанг қилган эдилар. Мана шу ерда ватан душманлари билан бўлган жанглар оловида Совет Қуролли Кучларининг ажойиб жанговар анъаналари вужудга кела бошлади.

Ярим асрдан кўпроқ вақтдан бери Совет Қуролли Кучлари шонли жанговар анъаналарни муқаддас билиб сақлаб келмоқдалар ва кўпайтирмоқдалар. Бу анъаналар 1918 йилдаги унутилмас февраль кунларида вужудга келди ва ўша кунлардаги воқеалар билан чамбарчас боғланган, деди А. А. Гречко.

Бугун биз ўша кунларни қизғин миннатдорчилик ҳисслари билан эсга олмоқдамиз, ўша кунларда қилинган мангулик ишларга таҳсин айтмоқдамиз.

Совет жангчилари В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини кутиб олишга ҳозирланиб, деб давом қилди министр, ўзларининг Ватан олдидаги бурчларини шараф билан муносиб бажармоқ учун сиёсий ва ҳарбий билимларни астойдил зўр бериб эгалламоқдалар Қизил Армиянинг биринчи ғалабалари шарафига бугун очилаётган монумент армиямизнинг халқ олдидаги хизматларини юксак даражада эътироф қилиш намунаси бўлади, жангчиларимиз қаҳрамонлиги ва мардлигининг тимсоли бўлади. Бу монумент совет кишиларини социалистик Ватан йўлида янги шонли ишлар қилишга ва шижоатлар кўрсатишга ҳар доим даъват қилиб туради.

А. А. Гречко ўз нутқининг охирида: яшасин Улуғ Совет халқи, яшасин Совет Қуролли Кучлари, яшасин Коммунистик партия! — деб хитоб қилди.

Иккинчи Қизил Армия полкининг собиқ командири, истеъфодаги генерал-лейтенант А. И. Черепанов, Псков машинасозлик заводининг фрезерчиси, СССР Олий Советининг депутати В. П. Давидов, лейтенант В. А. Смирнов, «Путь к коммунизму» колхозининг сут соғувчиси Г. Н. Петрова ҳам митингда сўзга чиқдилар.

Митинг тугади. Ленинград ҳарбий округининг жангчилари тантанали юриб ёдгорлик олдидан ўтадилар. Псковликлар ва уларнинг меҳмонлари монумент этагига гуллар қўядилар. Бу монумент бўйи 43 метрли уч қиррали обида бўлиб худди рус солдатининг найзаси сингари турибди.

Унинг орқасидаги доира шаклидаги горельефнинг бурчагига: «1918 йилнинг февралида империалистик босқинчилар устидан қозонилган биринчи шонли ғалабаларни шарафлаб шавкатли ишчи-деҳқон Қизил Армиясига, унинг жангчиларига, командирлари ва сиёсий ходимларига» деган сўзлар ёзилган. Горельефларда Совет Қуролли Кучларининг вужудга келиши ва ривожланиши тарихидаги энг муҳим босқичлар акс эттирилган.

Композицияни Совет Армиясининг ҳозирги кунини акс эттирувчи манзара тугаллайди. Бу манзарада қудратли ракета олдида саф тортиб турган ёш жангчилар тасвирланган. Сафнинг олдида байроқдор турибди. Булар — граждан уруши қаҳрамонларининг невара ва эваралари. Ватан уларни замонавий қудратли қурол-яроғлар билан қуроллантирган, уларга муқаддас совет чегараларини ҳимоя қилишни ишониб топширган. Жуда катта мис қалқонга қуйидаги сўзлар ўйиб ёзилган:

«...Ўртоқлар, сергак бўлинглар, мамлакатимиз ва Қизил Армиямизнинг мудофаа қобилиятини кўз қорачиғидай сақланглар...

В. И. ЛЕНИН».

(ТАСС мухбири)

Псков, 23 февраль.

ЧОРВАДОРЛАР ҒАЛАБАСИ

Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган Бухоро область Қоракўл районининг чорвадорлари яна бир ғалабани қўлга киритдилар. Давлатга гўшт сотиш бўйича белгиланган ярим йиллик топшириқ муддатидан илгари ошириб бажарилди. Меҳнаткашлар дастурхонига пландаги 238 тонна ўрнига 240 тонна семиз гўшт тортиқ қилинди.

Гўшт тайёрлаш ярим йиллик планининг барвақт адо этилишига бўрдоқичилик базаси, «Шарқ юлдузи», Навоий номли, «Москва», «Правда», «Ленин йўли» ва Энгельс номли колхозларнинг чорвадорлари айниқса катта ҳисса қўшдилар.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Беш йиллик план топшириқларини барвақт бажариш ва буюк доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун курашаётган Қашқадарё областидаги Яккабоғ райони чорвадорлари ҳозиргача 507 тонна гўшт сотиб, бу соҳадаги ярим йиллик планни муддатидан илгари бажардилар.

«Коммунизм», «Қизил Ўзбекистон», Калинин номли ҳамда «Коммунист» колхозлари ҳаммадан кўп гўшт топшириб, район планининг бажарилишига салмоқли улуш қўшдилар.

ЭНГ ЯХШИ КОРХОНАЛАР

Бухоро пахта тозалаш заводи ўтган йилнинг тўртинчи кварталида мамлакатимизда энг яхши техника-иқтисодий кўрсаткичларга эришди. Илғор коллектив маҳсулотни реализация қилиш планини 120,5 процент бажариб, қарийб бир ярим баравар кўп — салкам 700 минг сўм фойда берди. Маҳсулотнинг сифати яхшиланиб, пахта толаси ва линт ишлаб чиқаришда ҳам анча муваффақиятларга эришилди. СССРдаги тўқимачилик саноати ва енгил саноат корхоналари коллективлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг якунларига мувофиқ, Бухоро заводига СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг кўчма Қизил байроғи ҳамда биринчи пул мукофоти берилди.

Андижон область Москва районидаги пахта тозалаш заводи, Қўқондаги Охунбобоев номли тикувчилик фирмасининг коллективлари ҳам ўтган йилнинг тўртинчи кварталида Бутуниттифоқ мусобақасида катта ютуқларга эришди. Улар СССР Енгил саноати министрлиги ва енгил саноат ҳамда тўқимачилик саноати ишчилари касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларини ҳамда пул мукофотларини олишга сазовор бўлдилар. (ЎзТАГ).

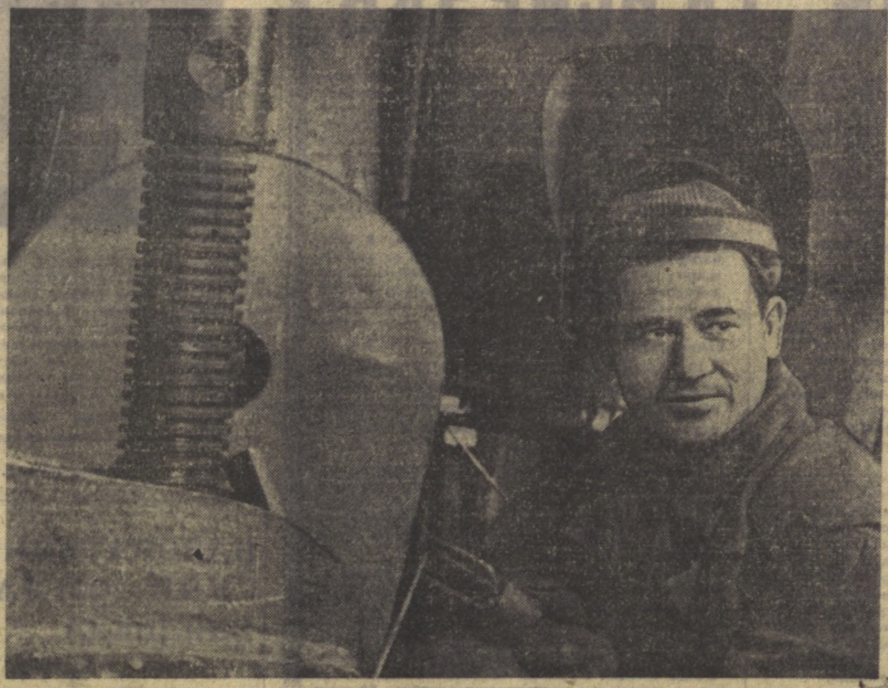

Эргаш Усмонов қарийб 16 йилдан бери Тошкент механика заводида электр пайвандчи бўлиб ишлаётир. У доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига авж олдирилган социалистик мусобақада қатнашиб, юқори кўрсаткичларга эришмоқда ва смена топшириқларини ҳамиша ортиғи билан бажармоқда. Суратда: Э. Усмонов иш устида.

Л. Глауберзон фотоси.

Фотолавҳалар

Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхозида эртаги карам етиштирилмоқда. Суратда совхоз ишчиси Ўғилой Гулматова мўл ҳосил нишоналаридан ғоят мамнун.

Х. Хайитмуҳамедов фотоси. ЎзТАГ фотохроникаси.

ЮКСАЛАЁТГАН ФАБРИКА

Шаҳрисабздаги «Ҳужум» бадиий буюмлар фабрикаси ташкил этилган (1928 йил) дастлабки кунларда атиги 4 киши ишларди, холос. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳам шунга яраша эди. Энди-чи? Икки мингга яқин ишчи баракали меҳнат қиляпти. Замонавий техника ва аппаратлар улар хизматида. Биргина гилам ва каштачилик цехлари ишлаб чиқараётган маҳсулотлар 18 хорижий мамлакатга экспорт қилинаётир.

Фабрикада январь ойи плани ўн кун илгари бажарилди. 89 минг 400 сўм ўрнига 89 минг 600 сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Бу қарийб 110 процент деган сўз. Фабриканинг меҳнатсевар аҳил коллективи шу кунларда февраль ойи планини ҳам ортириб уддалаш арафасида турибди.

С. ПУЛАТОВ.

ТАРАДДУД

Оқдарё районидаги «Гулистон» колхози ўтган йили қўриқ ерларни ўзлаштириш ҳисобига экин майдонларини кенгайтириб, пахтадан юқори ҳосил етиштирди. Йиллик план 102 процент бажарилди. 2000 тонна «оқ олтин» агрегатлар билан йиғиштириб олинди. Рашид Маҳмудов, Абдуҳамид Йўлдошев, Хонзода Расулова, Тошпўлат Қудратов ўртоқлар бошлиқ звенолар гектар бошига 35-40 центнердан пахта етиштирдилар ва унинг катта қисмини машиналарда саранжом-саришталадилар.

— Пахта майдони бу йил ҳам кенгаяди, — деди колхоз раиси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Санобар Болиева, — яна 55 гектар ер очяпмиз. Беш йилликнинг тўртинчи йилида 1130 гектар майдоннинг ҳар гектаридан камида 26 центнердан пахта топширамиз. Бунинг учун дала ишлари ҳар тарафлама авж олиб кетди. Техника кўкламга тахт қилинмоқда. Сув шохобчаларини қазиш ҳадемай тугалланади.

Барча бригадалар мўл ҳосил иштиёқида баракали меҳнат қилишяпти. Қишки агротехника тадбирлари баҳорга тайёргарлик ишлари билан боғлаб ўтказилмоқда. Махсус бригадалар кўплаб маҳаллий ўғит жамғариб, далага ташиб чиқаришяпти.

С. ХУЖАЕВ,
«Совет Ўзбекистони» штатсиз мухбири.

НОМЗОДЛАР РЎЙХАТГА ОЛИНМОҚДА

Республикада маҳаллий Советлар депутатлигига кўрсатилган номзодларни рўйхатга олиш давом этмоқда.

Тошкентда тарих ва археология институтининг бўлим мудири, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Раҳима Ходиевна Аминова шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

153-қурилиш трести ғишт терувчилари комплекс бригадасининг бошлиғи Усейн Эгизов Тошкент шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

«Ташсельмаш» заводининг директори Ирик Харасович Мусин, 20-мактаб ўқитувчиси Фотима Раупова, «Сувенир» фабрикасининг ишчиси Ҳикмат Шайхов, «Ташавтомаш» заводининг пармаловчиси Любовь Петровна Бочарова, инструментал заводнинг ишчиси Шукрия Измайлова ва меҳнаткашларнинг бошқа вакиллари Тошкент шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди.

Қашқадарёда область Советига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияларининг мажлисларида Қарши даштларини биринчи бўлиб ўзлаштирувчиларнинг бири, «Каршистрой» тўртинчи йўл қурилиш бошқармаси комплекс бригадасининг бошлиғи Рауф Шодмонов, Қаршидаги уйсозлик комбинатининг энг яхши сувоқчиси Анна Игнатьевна Архипова, «Ўзбекистон» совхозининг илғор чўпони Чўлимурод Барноев, Қарши педагогика институтининг ўқитувчиси Таисия Султоновна Ядиханова депутатликка номзод қилиб рўйхатга олинди.

Локомотив депосининг илғор машинисти Эсон Бердиев, автобус—таксомотор паркининг шофери Хамро Жўраев, тикувчилик фабрикасининг моторист-тикувчиси Ирина Ивановна Мешчанина Қарши шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб рўйхатга олинди. (ЎзТАГ).

ПАХТАКОРГА МАДАДКОРМИЗ

П. ЮСУПОВ,
завод партия комитети секретари.

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК МАШИНАСОЗЛИК ЗАВОДИ ИШЧИ ВА ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИНИНГ БУ ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТИ

Ўтган йилни меҳнатда яхши кўрсаткичлар билан якунлаган заводимиз коллективи беш йилликнинг тўртинчи йили учун юксак ишлаб чиқариш марраларини белгилаб олди. Биз бу йил ўтган йилдагига нисбатан 4,5 миллион сўмлик кўп маҳсулот сотиш, қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқаришни ўтган йилдагига нисбатан 7,5 миллион сўмга кўпайтириш, материалларни тежаб-тергаб сарфлаш ҳисобига 250 тонна қора металл, 100 тонна чўян, 15 тонна бўёқ, 770 минг киловатт-соат электр энергия тежаш мажбуриятини олдик.

Бу ишларни амалга ошириш ўз ўзидан бўлмайди, албатта. Шуни ҳам айтиш керакки, қишлоқ хўжалигимизнинг пахта териш машиналарига эҳтиёжи йил сайин ортиб бормоқда. Республикамиздаги пахтачилик хўжаликларидан заводимизга кўплаб буюртмалар келмоқда. Буни ҳисобга олиб, Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети қишлоқ хўжалигимизга «зангори кема»лар етиштириб берувчи асосий корхона бўлган заводимиз ишлаб чиқариш қувватини бир неча баравар ошириш, буни асосан корхонани реконструкция қилиш ҳисобига амалга ошириш ва 1969 йилда 10 минг 600 дона (икки қаторли ҳисобида) пахта териш машиналари ишлаб чиқариш ҳақида махсус қарор қабул қилди.

Хўш, заводимизда реконструкция ишлари қандай олиб бориляпти? Олдимизда турган асосий вазифалардан бири заводимизнинг запас қисмлар етказиб берувчи Сирдарёдаги филиалини батамом ишга туширишдир. Филиалнинг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Лекин филиални янада кенгайтириш керак. Келажакда бу корхона запас қисмларга бўлган эҳтиёжимизни тўла қондириши лозим.

Заводимизнинг ўзида йилига 3 миллиондан ортиқ шпиндель ишлаб чиқарадиган йирик корпус барпо этилади. Шу кунларда «Главташкентстрой»га қарашли 3-қурилиш трести бинокорлари иш бошлаб юборишди. Бу корпус йил охиригача қуриб ишга туширилиши лозим. Ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси ўзига қарашли 10,5 минг квадрат метр ерни бизнинг ихтиёримизга бериши керак. Бу ерда биз асосан бункерлар, съёмниклар ишлаб чиқаришни йўлга қўйишимиз лозим. Лекин махсус конструкторлик бюросидаги раҳбар ўртоқлар бу ҳақда қарор чиққанлигига қарамасдан, ҳануз ўзларини эшитмаганга солиб келяптилар. Оқибатда биз бу ерда станок ва аппаратларимизни ҳанузгача ўрната олмаяпмиз. Чирчиқда ҳам заводимиз филиалини барпо этиш зарур. Бу ерда бизга керакли бўлган кўпгина қисмлар ишлаб чиқарилиши ўзлаштирилади.

Корхонамизнинг аҳдига вафодор серғайрат ишчилари январь ойида 400 та «Ўзбекистон» маркали пахта териш машинаси ишлаб чиқардилар. Бу пландагидан анча ортиқ. Мана февраль ойи ҳам якунланай деб қолди. Биз бу ойда 80 та «Ўзбекистон», 550 та «17 ХВ-1,8А» маркадаги икки қаторли янги «зангори кема»лар ишлаб чиқаришимиз керак. Бу йил машинасозларимиз ҳаммаси бўлиб, шундай янги типдаги машинадан 1600 та тайёрлайдилар. Ўтган жума кунидан бошлаб бундай машиналарни кўплаб ишлаб чиқаришга киришилди. Машина мирзачўллик пахтакор деҳқонлар учун ишлаб чиқариляпти. Маълумки, бу ерда эгатлар оралиғи 90 сантиметрдан иборат. Бу янги тип машина терув қисмларининг кенглиги ҳам ана шунга мослаштирилгандир. Бу машина бошқа «зангори кема»лардан шу хусусияти билан фарқ қиладики, биринчидан, механизаторнинг бошқариши учун жуда қулай бўлиб, бункерда йиғилган «оқ олтин»ни осонгина бўшатиш имкониятлари яратилган.

Пахта териш машиналарини тез ва сифатли йиғиб, пахтакорларга тортиқ этиш 22-йиғув цехининг азамат ишчиларига ҳам боғлиқ. Бу ерда қутлуғ ният билан фидокорона меҳнат қилаётган Озод Маҳмудов, Абдураззоқ Олмуродов, Ринат Мусаев каби илғор йиғувчи мастерларимиздан кўпчилик миннатдор. Улар смена топшириқларини муттасил 140-150 процент бажариб, ўз ҳамкасбларига ўрнак бўлаётирлар. Заводимизда бундай меҳнаткашлар кўп. Шундай қўли гул, зеҳни шамшир ишчи ва мутахассисларимиз бор экан, зиммамиздаги социалистик мажбуриятимизни албатта адо этамиз.

ФИНЛЯНДИЯ ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ А. КАРЬЯЛАЙНЕННИНГ РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН СССРДА БЎЛИШИ

СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг таклифига биноан Финляндия ташқи ишлар министри Ахти Карьялайнен 1969 йил 17 февралдан 22 февралгача расмий визит билан Совет Иттифоқида бўлди. У ана шу визит вақтида ўз рафиқаси ва ҳамроҳлари билан биргаликда Москванинг диққатга сазовор жойлари билан танишди ва Одесса шаҳрини бориб кўрди.

Шу визит вақтида СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Финляндия ташқи ишлар министрини қабул қилдилар.

СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико А. Карьялайнен билан суҳбатлашди. СССР ташқи ишлар министрлигида ҳам фикрлашиб олинди.

Суҳбатлар вақтида Совет Иттифоқи билан Финляндия ўртасида кенг ҳар томонлама ҳамкорлик ва самимий яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатилганлиги мамнуният билан қайд қилинди. Томонлар ҳар иккала мамлакатнинг дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномага мувофиқ Совет — Финляндия муносабатларини бундан буён ҳам ривожлантиришга интилаётганлигини таъкидладилар.

СССР билан Финляндия ўртасидаги ўзаро фойдали иқтисодий ҳамкорлик муҳим аҳамиятга эга эканлиги таъкидлаб ўтилди. Томонлар Совет—Финляндия ҳамкорлигига доир баъзи амалий масалаларни қараб чиқиш тўғрисида келишиб олдилар.

Суҳбатлар давомида ҳар иккала томонни қизиқтираётган бир қанча халқаро масалалар, шу жумладан, Европа хавфсизлиги масалалари дўстона руҳда муҳокама қилинди. Ҳар иккала давлат тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш манфаатларини кўзлаб, халқаро кескинликни юмшатиш мақсадида бундан буён ҳам зўр бериб ҳаракат қилажаги уқтириб ўтилди.

Финляндия ташқи ишлар министри А. Карьялайнен СССР ташқи ишлар министри А. А. Громикони рафиқаси билан бирга расмий визит билан Финляндияга келишга таклиф этди. Бу таклиф мамнуният билан қабул қилинди.

Халқ контроли Саҳифаси

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ОММАВИЙ, ТАЪСИРЧАН

Социалистик демократиянинг муҳим формаларидан бири бўлган халқ контроли органлари партия ташкилотларининг таянчи ва ёрдамчиси сифатида жойларда катта иш олиб бормоқдалар. Умумхалқ контроли ишини ташкил этиш, партия ва ҳукумат қарорларининг аниқ ва изчил амалга оширилиши устидан назоратни кучайтиришда олиб борилаётган ишлар ўзининг ижобий самараларини бермоқда. Областимиз экономикаси ва маданиятини юксалтириш соҳасида қўлга киритилаётган ютуқларда халқ назоратчиларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор.

Ҳозирги вақтда областимизда салкам 1300 группа ва постга уюшган 13 мингга яқин халқ назоратчилари актив фаолият кўрсатмоқда. Улар ўзлари ишлаётган жойларда давлат план ва топшириқларининг қандай бажарилаётганлигини мунтазам назорат қилиб, ишлаб чиқаришда янги резервларни қидириб топиш ва ишга солиш, моддий ресурс ва маблағлардан тежаб-тергаб фойдаланиш, социалистик мулкни кўз қорачиғидай асраш, умумий ишимизга халақит бераётган нуқсонларни муросасизлик билан тугатиш учун актив курашаётирлар.

Халқ контролининг оммавийлиги ва таъсирчанлиги муттасил ошиб бораётганлигини бултурги иш якунларидан яққол кўриш мумкин. Областимиздаги халқ контроли комитетлари энг муҳим масалалар бўйича қарийб 800 текшириш ўтказдилар. Уларда мутахассислар, маҳаллий Советларнинг депутатлари, «Комсомол прожектори» ва касаба союз активистларидан 10 минг киши қатнашди. Муҳим ва етилган 355 масала бўйича ўтказилган текшириш якунлари область ва район халқ контроли комитетларида муҳокама қилиниб, аниқланган нуқсонларни бартараф этишга қаратилган конкрет қарорлар қабул қилинди.

Назоратчилар Иттифоқ ва республика халқ контроли комитетларининг кўрсатмалари асосида иш олиб бориб, корхоналарда ҳали ўрнатилмаган ускуналарнинг сақланишини кўздан кечирдилар. Текшириш қандай натижа берганини шу мисол ҳам кўрсатиб турибдики, ўтган йил 1 январгача ўрнатилмаган ускуналарнинг қиммати салкам 6,5 миллион сўмни ташкил этган бўлса, янги йилнинг бошларига келиб, қарийб 5 миллион сўмлик ускуна ўрнатиб бўлинди. Шунингдек, алоқа хизмати бўйича ўтказилган текширишлар ҳам яхши натижа берди.

Областимиз деҳқонлари ўтган йили давлатимизнинг катта ёрдами билан об-ҳаво қийинчиликларини енгиб, мўл ҳосил етиштирдилар. Етакчи тармоқ бўлган пахтачилик янада ривожланди. Ҳар гектар ердан область бўйича ўрта ҳисобда 37 центнердан ҳосил кўтарилди. Бунда назоратчилар қўшган ҳисса ҳам салмоқли бўлди. Чунки улар қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳамма соҳаларини ўз назорати остига олишди.

Назоратчиларнинг ташкилотчилик ишларига доим айрим мисолларни келтириб ўтишни истар эдим. Бултур баҳор мавсумида айрим хўжаликларда техникани ремонт қилишда кўзбўямачиликка йўл қўйилаётгани ҳақида сигнал олдик. Шу баҳона бўлиб, ҳамма хўжаликларда техниканинг шайлигини назоратчилар ва кенг жамоатчилик иштирокида текшириб чиқдик. Текширишда «Узсельхозтехника» район бирлашмалари ходимлари техника ремонтини пайсалга солаётганликлари, ремонт сифатига етарли эътибор берилмаётганлиги маълум бўлди. Масала область партия комитети бюроси муҳокамасига киритилди. Шу тариқа камчиликларнинг ўз вақтида олди олинди.

Область халқ контроли комитетининг В. Давлатов бошқараётган қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги бўйича штатсиз бўлими ташаббуси билан Янгиариқ районидаги Охунбобоев номли колхозда техника ремонтига бағишланган кўрик-семинар ўтказилди. Ишчанлик руҳида ўтган кўрик семинар амалий ишга катта манфаат етказди.

Шу билан бирга назоратчиларнинг ташаббуси билан аҳолига савдо, транспорт, маиший хизмат кўрсатиш соҳаларида текширишлар ўтказилиб, аҳоли эҳтиёжини қондириш борасидаги камчиликларга барҳам берилди.

Партия ва ҳукуматимиз партия, совет ва жамоат ташкилотларининг диққат-эътиборини меҳнаткашларнинг ариза ва шикоятларига сезгирлик билан муносабатда бўлишга қаратмоқда. Бу кўрсатма ҳамиша диққат марказимизда бўлиб келмоқда.

Халқ мулкининг посбонлари иқтисод қилиш ва тежамкорлик учун ўтказилаётган юришда фаол қатнашмоқдалар. Ўтган йил давомида кўрик комиссияларига тушган 622 рационализаторлик таклифидан 437 тасининг ишлаб чиқаришга жорий этилишидан 770 минг сўмлик йиллик шартли фойда олинди. Муассаса ва ташкилотлардаги ортиқча штатларни қисқартириш ҳисобига 60 минг сўм иқтисод қилинди.

СССРда халқ контроли органлари тўғрисидаги Низомда бутун халқ манфаатларини ва уларнинг хоҳиш-иродасини ифода этувчи Совет давлатида ўз мамлакатининг ягона хўжайини бўлган халқнинг ўзи контроль қилиш ҳуқуқига эга эканлиги алоҳида таъкидланган.

Группа ва постлар бевосита корхоналарда, колхоз ва совхозларда, ташкилот ва муассасаларда партия ва ҳукуматимиз директиваларини бажаришда партия ва совет ташкилотларига амалий ёрдам беришга даъват этилгандир. Шунга кўра, область халқ контроли комитети ва унинг жойлардаги органлари группа ва постлар фаолиятини кучайтиришга катта эътибор бермоқда. Низомнинг моҳияти ва мазмуни, қоидалари ҳар бир халқ назоратчиси ва ҳар бир меҳнаткаш онгига етказилиши диққатимиз марказида турибди.

М. РАҲИМОВ,
Хоразм область халқ контроли комитетининг раиси.

Тошкентдаги 2-тикувчилик фабрикасининг қўли гул чеварлари ёзги мавсум учун кўплаб аёллар кўйлагини тикмоқда. Тайёрланаётган маҳсулотнинг сифатини яхшилашда халқ назоратчиларининг қўшаётган ҳиссаси катта бўлмоқда. Суратда: халқ назоратчилари А. Гилепп, А. Жўраев ва Г. Гривина ўртоқлар маҳсулот сифатини кўздан кечиришмоқда.

А. Тўраев фотоси.

НАЗОРАТНИНГ КУЧИ—ОММАВИЙЛИКДА

●

ХАЛҚ КОНТРОЛИ ГРУППА ВА ПОСТЛАРИНИНГ ҲУҚУҚ ВА БУРЧЛАРИ

●

ҚИШЛОВ—СИНОВ

РЕЗЕРВЛАР ЭЛ ХИЗМАТИДА

Содиқ акага ферма марказида чўпон-чўлиқларнинг номи битилган руйхатни беришди. Улар орасида коммунист, комсомоллар кўпчиликни ташкил этарди.

— Бу ерда халқ контроли пости ташкил этяпмиз, — тушунтира бошлади колхоз партия ташкилотининг секретари Саҳат Ёриев, — сиз уларга бошчилик қиласиз.

Ўша куни ишдан кейин йиғилиш ўтказилиб, вазифалар бўлишиб олинди. Чўпонлар ўртасида ҳалол меҳнат билан обрў-эътибор топган Содиқ Умаров ўтган йили ҳар юз бош совлиқдан 132 тадан қўзи олишга эришди. Камгап, серҳаракат чўпон давлатга ҳар қачонгидан ҳам кўпроқ қоракўл тери, гўшт, жун етказиб беришда бошқаларга ибрат бўлди. Яйловлардан тўғри фойдаланиш, қишловга ем-хашак жамғаришда фаол қатнашди.

—Бундан икки йил муқаддам колхозда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш қониқарсиз аҳволда эди, — дейди халқ контроли группаси раиси экономист К. Жабборов, — жамоатчилик кўмагига таянган назоратчиларимиз енг шимариб, астойдил меҳнат қилдилар. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш ҳар бир чўпон, молбоқар, сут соғувчининг диққат марказида турибди.

Дарҳақиқат, Свердлов районидаги «Ўзбекистон» колхозининг барча участкаларида ҳозир 39 кишидан иборат назоратчилар группаси актив иш олиб бормоқда. Улар беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш, В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган ҳаракатда колхоз правлениеси ва партия ташкилотига яқиндан ёрдам бераётирлар.

Ҳозир чорвачилик фермалари ва яйловларда чорва молларини қишдан бехатар олиб чиқиш учун қизғин кураш боряпти. Бу ишда халқ контроли постлари ғайрат, шижоат кўрсатишлари лозим. «Ўзбекистон» колхозининг назоратчилари шу кунларда ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаётирлар. Чорвачиликка бириктирилган 50 дан ортиқ КПСС аъзолари халқ назоратчилари билан ҳамжиҳат ҳаракат қилиб, текшириш якунларини партбюро ва правление йиғилишларида муҳокама қилиб, янги вазифаларни белгилаб оладилар.

Ана шундай йиғилишларнинг бири қўйчилик фермасида бўлиб ўтди. Унда ҳамма чорва молларини озуқадан, сувдан, емдан толиқтирмаслик ҳақида ўз фикр-мулоҳазасини ўртага ташлади.

— Менинг билишимча, ҳали мавжуд резервларни тўла ишга сологанимиз йўқ, — деди халқ контроли группасининг аъзоси Ж. Бозоров, — қиш биз кутгандан ҳам қаттиқ келяпти. Бунинг учун...

— Хўш, қандай резервлар бор? — луқма ташлади раислик қилувчи.

— Мен бўрдоқига боқилаётган қўйларнинг емини камайтирмай, аксинча кўпайтиришни таклиф қилардим. Бунинг учун дала шийпонлари, омборларга ғарамлаб қўйилган ғўзапўчоқ, ширали янтоқларни ДКУ дан ўтказиб емга аралаштириб берсак.

Бошқа йўли ҳам бор, — гапга аралашди назоратчи Ж. Пардаев, — бўрдоқига қўйилган мол-қўйларга бултур иқтисод қилиб қолинган емлардан фойдаланиш ҳам мумкин.

Халқ назоратчиларининг изланишлари, мулоҳазалари яхши самаралар бера бошлади. Ем-хашаклардан расамади билан фойдаланиш туфайли бир центнер қўй гўштининг таннархи 9 сўм 20 тийинга тўғри келди.

«Ўзбекистон» колхози сертармоқли хўжалик. Бу ерда пахта, сабзавот, боғдорчиликдан йил сайин мўл ҳосил кўтариб келинаётир. Коммунист К. Жабборов бошлиқ халқ назоратчилари пухта тузилган план асосида ишламоқдалар. Группа 6 секциядан иборат бўлиб, уларнинг ҳар бири хўжаликнинг муайян соҳаси билан шуғулланади. Бундан ташқари колхознинг ҳамма бригадаларида контроль постлари ишлаб турибди.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТЛАРИДА

БЎКА

Қаҳратон қиш Бўка районидаги Карл Маркс номли ва Тельман номли колхозларнинг жамоат чорвачилигига жиддий зарар етказди. Бунинг устига чорвачиликка бевосита жавобгар кишилар бепарволик қилиб, ем-хашак ва озуқани етарли бўлишини таъминламадилар.

Чорва молларга қараши лозим бўлган колхозчиларнинг кўпчилиги ишга ҳеч бир сабабсиз чиқмаган. Натижада моллар қаровсиз қолиб, биргина Карл Маркс номли колхозда бир ҳафта ичида 12 бош қўй нобуд бўлган.

Район халқ контроли комитети ҳар икки хўжаликдаги аҳволни муҳокама қилиб, тегишли кишиларни қаттиқ жазолади. Ҳар икки хўжаликнинг правление раисларига чорвачиликдаги ташвишли аҳволни бартараф этиш юзасидан зарур чоралар кўриш топширилди.

БУЛУНҒУР

Район назоратчилари матлубот жамияти, медицина бирлашмаси, вино заводи сингари 11 та корхона ва ташкилотда меҳнат интизомини текширдилар. Натижада ходимларнинг ишга кечикиб чиқиши ва белгиланган вақтдан илгари кетиб қолиш ҳоллари юз бераётганлиги аниқланди. Мазкур ташкилотларнинг раҳбарлари интизомни мустаҳкамлаш ўрнига, кишиларни ишдан ташқари вақтда ишга жалб қилиш йўлига ўтиб олганлар. Кейинги ярим йил ичида Булунғур матлубот жамиятида ишдан ташқари жалб қилиш йўли билан 650 соат сарфланган. Бу эса давлатга жуда қимматга тушган.

Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш масаласи назоратчиларнинг тавсиясига кўра, райком бюросида муҳокама қилиниб, масъул шахслар огоҳлантирилди, текширишда аниқланган камчиликларни тугатиш тадбирлари белгиланди.

БОЁВУТ

Суғориш системалари бошқармаси ходимлари район хўжаликларида кузги-қишки тадбирларни амалга оширишда бош-қош бўлмаётирлар. Шўр ювиш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Суғориш шохобчаларини тозалаш, коллектор—зовурларни тартибга келтириш ёмон аҳволда.

Район халқ контроли комитети бу муҳим тадбирларга лоқайд қараётгани учун суғориш системалари район бошқармаси бошлиғи Нефедов, 1-«Боёвут» совхози бош агрономи Уроқбоев ўртоқларни қаттиқ огоҳлантирди.

Ерларни текислаш ва суғоришда тегишли назорат ўрнатмаганлиги ва натижада кўплаб бракка йўл қўйилгани учун 1-«Боёвут» совхозининг катта агрономи Яриев ҳамда бригадир Саидмуродов ўртоқларга пул жаримаси солинди.

ИЛЬИЧ

Район халқ контроли комитети Волков номли 1-совхозда коллектор зовур тармоқлари бузилиб кетаётганлиги масаласини текшириб, муҳокама қилди. Бу ишда айбдор бўлган кишилар қаттиқ жазоланди. Совхоз директори ўртоқ Нишоновга хўжаликнинг бу муҳим соҳаси билан етарли қизиқмаётганлиги кўрсатиб ўтилди. Бош агроном Холиқулов, бош ирригатор Дўсибоев, бўлим бошқарувчиси Норчаевларга қаттиқ выговор эълон қилинди. Суғориш шохобчаларининг бузилишида бевосита айбдор кишиларга пул жаримаси солинди.

САВОЛЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

НАЗОРАТЧИЛАР УСТАВИ

КПСС Марказий Комитети ва Иттифоқ ҳукумати 1968 йил 19 декабрда СССРда халқ контроли органлари тўғрисидаги Низомни тасдиқладилар. Назоратчилар бу ҳужжат билан чуқур танишиб чиқмоқдалар. Редакциямизга халқ контроли группа ва постларининг ҳуқуқ ва бурчларига доир айрим масалаларни ойдинлаштиришни сўраб хатлар келмоқда. Қуйида ана шу саволларга жавоб берамиз:

САВОЛ — халқ контроли группа ва постлари назорат ишида қандай ўрин тутади ва уларнинг бурчлари нималардан иборат?

ЖАВОБ — Низомда таъкидланганидек, халқ контроли группалари ва постлари халқ контроли органлари системасининг асосини ташкил этиб, улар бевосита корхоналарда, колхозларда, муассасалар ва ташкилотларда иш олиб борадилар. Группа ва постлар контролни йўлга қўйишда ҳам, текширишларда очиб ташланган камчиликларни бартараф этишда ҳам яхши фаолият кўрсатмоқдалар. Группа ва постларнинг жуда кенг тармоғи мавжудлиги халқ контроли органларига бутун социалистик хўжалигимизни ҳамиша назорат қилиб туриш, ишнинг аҳволидан хабардор бўлиш, партия ва ҳукумат директиваларининг бажарилиш жараёнини тўғри баҳолаш имконини беради.

Партия ташкилотлари ва маъмурият ишлаб чиқаришнинг, бошқариш ва хизмат кўрсатишнинг ҳамма соҳаларида шундай вазиятни вужудга келтиришлари керакки, токи бирор жойда ҳам хўжасизлик ва исрофгарчилик, давлат ва ишлаб чиқариш интизомининг, социалистик қонунчиликнинг бузилиш ҳоллари юз бермасин. Бунда группа ва постлар маъмурият ва партия ташкилотининг энг яқин ёрдамчиси сифатида иш кўриши лозим.

САВОЛ — халқ контроли группа ва постларини тузиш тартиби қандай?

ЖАВОБ—назоратчилар устави — Низомда группа ва постлар тузишнинг янги тартиби белгилаб берилган. Группа ва постларнинг аъзолари меҳнаткашлар коллективларининг йиғилишларида сайланади. Меҳнат шароити жиҳатидан умумий йиғилиш ўтказиш имкони бўлмаган жойларда коллективларнинг вакиллари иштирокидаги конференцияда, колхоз вакилларининг йиғилишларида сайланади. Қишлоқ ва посёлка Советлари ҳузуридаги группалар эса тегишли Советларнинг территориясида жойлашган аҳоли пункти гражданларининг йиғилишларида группа аъзоларини сайлаш йўли билан ёки ана шу гражданлар вакилларининг йиғилишларида группа аъзоларини сайлаш йўли билан тузилади. Группа ва постларга илғор, энг актив ва обрўли ишчилар, колхозчилар, хизматчилар, студентлар, шунингдек пенсионерлар ва рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёллар, коммунистлар ҳам, партиясизлар ҳам сайланади.

Низомда халқ контроли группа ва постларининг фаолият кўрсатиш тартиби белгиланган. Улар ўзларини сайлаб қўйган меҳнаткашлар коллективи олдида ҳисоб берадилар. Группа ва постга сайланувчилар сони меҳнаткашлар коллективларининг йиғилишларида иш ҳажми ва миқёсига қараб ишчилар, колхозчилар, хизматчиларни контроль ишига кенг жалб қилиш зарурлигини ҳисобга олган ҳолда белгиланади. Группа ва постларнинг аъзолари очиқ овоз бериш йўли билан сайланади. Одатда улар икки йил муддатга сайланади.

Халқ контроли группалари аъзоларининг умумий йиғилиши группа раисини, унинг ўринбосарини, зарур ҳолларда группа бюросини очиқ овоз бериш йўли билан сайлайди. Айрим масалалар бўйича секторлар, доимий ва муваққат комиссиялар тузади, иш планини тасдиқлайди, энг муҳим текшириш якунини муҳокама қилади, шу текшириш юзасидан таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқади. Пост раҳбарлари ҳам пост аъзоларининг йиғилишида очиқ овоз бериш йўли билан сайланади.

САВОЛ—халқ контроли группа ва постларининг ҳуқуқлари нималардан иборат?

ЖАВОБ—группа ва постлар зиммасига катта масъулиятлар юкланиши билан бирга уларга кенг имкониятлар ҳам яратиб берилган. Группа ва постлар корхона ва колхозларда, муассаса ва ташкилотларда текшириш, рейд ва кўриклар ўтказишлари, уларнинг ишлаб чиқариш ва молиявий хўжалик фаолиятини текширишда ва ревизия қилишда иштирок этишлари, текшириладиган объектлардаги ишнинг аҳволини характерловчи ҳужжат ва материаллар билан танишишлари мумкин.

Группа ва постлар ўтказилган текшириш юзасидан план ва топшириқларни бажармасликда, давлат интизомини бузишда, бюрократизм ва сансалорлик, хўжасизлик ва суиистеъмолга йўл қўйишда айбдор кишиларнинг изоҳини тинглаш ҳуқуқига эгалар.

Шуни айтиш керакки, назоратчилар баъзан ўз ишларида жиддий қийинчиликларга дуч келишлари мумкин. Шунга кўра, Низомда халқ контролерларини таъқиб қилиш, уларнинг ижтимоий фаолияти учун ўч олиш, танқидни бўғишнинг ҳар қандай кўринишлари пайини қирқиш, айбдор шахсларни эса ишдан олишдан тортиб, судга беришгача қаттиқ масъулиятга тортиш керак, деб алоҳида ёзиб қўйилган.

САВОЛ—группа ва постлар фаолиятини ким йўналтиради?

ЖАВОБ—группа ва постлар корхоналарда, колхозларда, ташкилотларда ва муассасаларда партия ташкилотларининг ва тегишли халқ контроли комитетларининг раҳбарлигида ишлайди. Группа ва постлар уларнинг кўрсатмалари ва топшириқлари асосида иш олиб бориб, ўз фаолиятлари ҳақида мунтазам равишда уларга ахборот бериб туради.

ЧИҚИМ АЧЧИҚ ЭКАНМИ

Самарқанд область Хатирчи район халқ контроли комитети қуйидагиларни билдирди:

«Совет Ўзбекистони» газета редакцияси орқали олинган хатда бундай дейилган эди: «Зарафшон» совхози 2- бўлимининг раҳбарлари хўжаликни бошқаришда эгасизликка йўл қўйяптилар, беўрин чиқимнинг кўпайишидан воқиф бўлганлари ҳолда, уни тугатиш чораларини кўрмаяптилар. Давлат ҳисобига тўланаётган жарима йил сайин ортяпти. Бундай камчиликларга қаттиқ чек қўйилишини талаб қиламиз.

Текширишда меҳнаткашларнинг хатида келтирилган фактлар тасдиқланди. Якуни халқ контроли комитетида муҳокама қилиниб, бўлим бошқарувчиси Султонов, бухгалтер Жўрақулов, агроном Тўрақулов ўртоқларнинг ҳар бирига 80 сўмдан жарима солишга қарор қилинди, ҳамда уларга қаттиқ выговор берилди. Халқ контроли комитети йўл қўйилган камчиликларни тезда бартараф этишни бўлим раҳбарларига топширди.

НАЗОРАТЧИ КУНДАЛИГИ

Халқ контроли группаси раисининг кундалигини варақлаган киши назоратчиларни доимо ҳушёр эканликларига ишонч ҳосил қилади.

...«16-бригада табелчиси Б. Назиров колхозчилар ҳаққига хиёнат қилган. Арофатхон Йўлдошеванинг меҳнат ҳақидан ҳар ўн беш кунда 6 сўм олиб қолган. Йўлдошева бунинг сабабини сўраганда, табелчи «қўшиб ёзиб қўйганман» деган. Юлғични ишдан олиш тўғрисида қарор қабул қилинди. Колхоз правлениеси бу қарорни тасдиқлади».

«Райим Ортиқов деган шахс 6-бригада ерига экилган маккажўхоридан ҳар куни қайириб кетаётганлигини одамлар кўришган экан. Ортиқовнинг уйи назоратчилар томонидан текширилганда, 300 килограммдан ортиқ макка дони чиққан. Дон колхоз омборига олиб келинди».

«Шофёр М. Розиқов фермадан ҳар куни ем-хашак ўғирлаб уйига олиб кетган. Бироқ уни сингдиролмади. 4 тонна ем-хашак колхоз фермасига қайтарилди».

Кундаликдан отбоқар А. Қиличевга берилган жазо ва бошқа кўпгина текширишларнинг якунларини ўқиш мумкин.

Колхоз халқ контроли группасининг раиси М. Қобулов билан гаплашсангиз, Ўрмонжон Рўзиев, Ҳабибулла Монтов, Эшон Худойбердиев каби ишчан назоратчилар ҳақида суюниб сўзлайди, аммо ўзи тўғрисида оғиз очмайди.

Аслида, группа фаолиятининг яхшиланишида М. Қобиловнинг ҳиссаси ҳам катта. У колхоз агрономи. Аммо шунга қарамай назоратчиларнинг раҳбари сифатида кўп текширишларга ўзи бош бўлади. Колхоз мулкини кўз қорачиғидай сақлаш лозимлигини амалда кўрсатади. Шунинг учун ҳам М. Қобиловни колхозчилар халқ мулкининг посбони дейишади.

Қўрғонтепа районидаги «Победа» колхози партия комитети (секретарь Т. Усмонова) халқ контроли группаси ва постларини ташкилий жиҳатдан мустаҳкамлаш ва уларнинг фаолиятини активлаштириш чораларини кўрмоқда. Бу тадбирлар назоратчилар ишини жонлантириб, уларни янгидан-янги вазифаларни бажаришга даъват этмоқда.

Улуғвор беш йилликнинг тўртинчи йилида колхозчилар олдида катта режалар турибди. Ҳеч шубҳа йўқки, халқ назоратчилари бу топшириқларни бажаришда ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўшаверадилар.

Н. АБДУКАРИМОВ,
«Юқори ҳосил» газета редакциясининг ходими.

МАТЕРИАЛЛАРИМИЗ ИЗИДАН

МУШКУЛИ ОСОН БЎЛДИ

Ғаллаорол район прокурори Ғ. Жаводов «Совет Ўзбекистони» газетасининг ўтган йилги сонларининг бирида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолага қуйидаги жавобни юборди:

«Ажаб савдолар» рубрикаси остида босилган «Мушкули осон бўлди» сарлавҳали мақола юзасидан синчиклаб текшириш ўтказилди. Натижада унда келтирилган фактлар тўғри бўлиб чиқди.

Халқимизда жамоат мулки — муқаддас, ўтга тушса ёнмайди, сувга тушса оқмайди, деган нақл бор. Лекин У. Фетиев шахсий манфаатини ҳамма нарсадан устин қўймоқчи бўлди. Шу мақсадда ишчилар таъминоти бўлимининг бошлиғи З. Столяров, бош бухгалтер А. Цой, ёрдамчи хўжалик бухгалтери В. Ли, зоотехник А. Мақсумов билан махфий тил бириктирди. Қалбаки ҳужжатлар тузиб, ўлмаган қўйларни ўлдига чиқарди, жунли қўйларни жунсиз қилиб қўйди, эгиз туғилган қўзилар дафтарга ёлғиз бош қилиб тиркалди. Келган текин даромад эса ҳамтовоқлар ўртасида арра қилиб турилди.

Жиноятнинг очилиб қолишидан қўрққан юлғичлар У. Фетиев отарида кейинги саккиз йил ичида бирор марта тафтиш ўтказишга йўл қўймаганлар. Масъулиятсизлик, юлғичлик шу даражага бориб етганки, зоотехник Мақсумов 1968 йил мавсумда жун қирқимида қатнашмагани ҳолда У. Фетиев отаридаги 155 бош қўйнинг жуни насаллик орқасида тушиб кетган деган актга имзо чекkan. Ваҳолонки, қўйлардан олинган жун пулланиб, бўлиб олинган.

Газетада танқидий мақола чиққандан кейин прокуратура дарҳол текшириш ўтказди. У. Фетиев отарида 17403 сўм 10 тийин камомат борлиги аниқланди. Бош чўпоннинг ёрдамчиси Узоқ Раҳмонов 12 бош қўйни сотиб, ўз шахсий манфаати йўлида ўзлаштиргани маълум бўлди.

Прокуратура Қўйитош кони ишчилар таъминоти бўлими ёрдамчи хўжалигига жойлашиб олган юлғичлар устидан жиноий иш қўзғади. У. Фетиев, У. Раҳмонов қамоққа олинди. З. Столяров, А. Цой, В. Ли, А. Махсумов ҳам Ўзбекистон ССР жиноят қонунининг тегишли моддалари билан айбланиб, иш халқ судига оширилди.

РАССОМ ХАНДАСИ

Тинчгина ётавер, тракторжон, ҳали-бери қиш тугамайдиган кўринади.

Режасиз иш—қолипсиз ғишт

Сон кетидан қувиб...

Бир автобус бекатидаги ҳангомалари.

М. Воробейчиков ишлаган расм.

Партия ташкилотлари ҳисобот-сайлов йиғилишлари якунига доир

ЖАНГОВАР ТАШКИЛОТЧИЛАР

Республикамиз бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилган ҳолда ўтди. Партия комитетлари коммунистлар активлигини янада ошириш бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини кучайтириш ва партия ички демократиясини мустаҳкамлашга қаратилган конкрет тадбирлар ишлаб чиқдилар.

Чунончи, ҳисобот-сайлов йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш масаласи область партия комитетларида муҳокама этилди. Бу масалага бағишлаб район ва шаҳар партия комитетларининг иккинчи секретарлари ва ташкилий бўлим мудирларининг кенгашлари бўлиб ўтди. Шаҳар ва район партия комитетларида эса бошланғич партия ташкилотлари секретарлари билан кенгашлар ўтказилди, ҳисобот-сайлов йиғилишларини ўтказиш юзасидан графиклар тузиб чиқилди. Ҳисобот-сайлов йиғилишлари икки босқичда ўтказилди. Дастлаб партия группалари, цех ва бригада партия ташкилотлари йиғилишлари бўлиб ўтди. Бу йиғилишлар якунлари таҳлил қилиниб, тегишли хулосалар чиқарилгач, бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайловлар бошланди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишлари коммунистларнинг кенг иштирокида, танқид ва ўз-ўзини танқид белгиси остида, зўр уюшқоқлик билан ўтди. Буларда бошланғич партия ташкилотларининг ҳисобот давридаги фаолияти атрофлича муҳокама қилиниб, ташкилий-партиявий ва сиёсий-тарбиявий ишларни янада жонлантириш юзасидан қимматли таклифлар киритилди. Ҳисобот даврида бошланғич партия ташкилотларининг сони 850 та ортди. 12227 бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот сайловлари бўлиб ўтди. Бошланғич ташкилотлар ҳисобида турган коммунистларнинг 91,1 проценти ҳисобот-сайловларда иштирок этиб, 77230 коммунист сўзга чиқди.

Ҳисобот-сайловлар якунлари КПСС XXIII съезди, партия Марказий Комитети Пленумлари, Ўзкомпартия Марказий Комитетининг V ва XII пленумлари қарорларининг бошланғич партия ташкилотлари фаолиятига чуқур ва самарали таъсир кўрсатганлигидан далолат беради. Бошланғич партия ташкилотлари бу қарорларни ҳаётга татбиқ эта бориб, меҳнаткашлар ўртасида сиёсий ва ташкилотчилик ишларини анча яхшиладилар. Йиғилиш қатнашчиларининг диққат-эътибори экономикани юксалтиришнинг муҳим масалаларига қаратилди. Шунингдек, сиёсий ва хўжалик вазифаларини амалий ҳал этиш, ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларни коммунистик руҳда тарбиялашда бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлигини ошириш масалаларига алоҳида эътибор берилди.

Саноат, транспорт, алоқа ва қурилиш корхоналари коммунистлари асосий эътиборини ўз сайлов органларининг коллектив олдида турган муҳим вазифаларини бажаришдаги ташкилотчилик ролига қаратдилар.

Бу ўринда Каттақўрғон ёғ-мой комбинати партия ташкилотининг ҳисобот сайлов-йиғилиши айниқса ибратлидир. Комбинат ишчиларининг бешдан бир қисмини коммунистлар ташкил этади. 204 та партия аъзоси ва аъзоликка кандидатларнинг 106 нафари ишчилардир. 26 цех ва бўлимларга, 42 та сменага коммунистлар бошчилик қилмоқда. Партия аъзоларидан 11 киши партком аъзоси, 39 киши цех партия ташкилотларининг секретарлари ва бюро аъзолари, 22 киши партгруппорг, 42 киши лектор, пропагандист, деворий газеталар редколлегияларининг аъзолари, шаҳар Совети депутатларидир. Бу корхонада коммунистлар ҳар соҳада пешқадамлик қилмоқдалар. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш учун шахсий мажбуриятлар олиш ҳамда резервларнинг ленинча кўригини ўтказиш юзасидан коммунистлар бошлаган ташаббус коллективда қўллаб-қувватланди.

Ўтган йили «Ташавтомаш» заводи коллективи олдида ғоят масъулиятли вазифа турган эди. Завод бошланғич партия ташкилоти ҳисобот даврида планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантириш, янги шароитда хўжаликка раҳбарлик қилишда катта тажриба орттирди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида сўзга чиққан коммунистлар партия комитетининг сиёсий ва ташкилотчилик ишларини ишлаб чиқариш билан узвий боғлаб олиб борганлигини таъкидладилар. Йиғилишда коммунистларнинг авангардлигини ошириш, социалистик мусобақа ва коммунистик меҳнат ҳаракатини кучайтириш, ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштириш, меҳнатни илмий ташкил этиш — муҳим вазифалардан эканлиги алоҳида кўрсатиб ўтилди.

Коллективнинг жанговар авангардига айланган Фарғона азот ўғитлари заводи партия ташкилоти-ҳисобот сайлов йиғилишига обрў-эътибори ва таъсир кучи янада ошган ҳолда келди. Партия комитети кимёгарларни қишлоқ хўжалигининг завод маҳсулотига бўлган талабини тўла-тўкис қондиришга сафарбар эта олган. Завод коллективи қисқа вақт ичида азот ўғитлари ишлаб чиқаришни тўрт баравар кўпайтиришга муваффақ бўлди.

Қишлоқ партия ташкилотларида бўлиб ўтган ҳисобот-сайловлар шуни кўрсатдики, кишиларга доимий партиявий таъсир кўрсатилган хўжаликларда экономиканинг ўсишига, ишлаб чиқаришнинг ривожлантирилишига эришилган. Шуни айтиш керакки, республикамиз қишлоқ меҳнаткашларининг 200 мингга яқини партия аъзоларидир. Ҳар бир колхоз партия ташкилоти ўрта ҳисобда 87 партия аъзоси ва аъзоликка кандидатларни, совхозларда эса 120 коммунистни уюштирган. Ҳисобот-сайловлар колхоз ва совхоз партия ташкилотлари энг масъулиятли вазифаларни бажаришга қодир эканликларини кўрсатди. Шуманай районидаги Киров номли колхозда бўлиб ўтган партия ташкилоти ҳисобот-сайлов йиғилишида хўжаликнинг муҳим вазифалари ва меҳнаткашларни тарбиялаш масалалари кенг муҳокама этилди.

Бошланғич партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорларини муҳокама қилиб, ўз ишларига якун ясадилар ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада ривожлантиришнинг янги марраларини белгилаб олдилар. Кўпгина коммунистлар ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олишди.

Ўтган йили Ўзбекистон КП Марказий Комитети ишлаб чиқариш тармоқлари бўйича бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг уч кунлик семинарини ўтказди. Марказий Комитет партиявий-ташкилий бўлими тавсиясига биноан область партия комитетлари бригада партия ташкилотлари секретарларининг семинарларини ўтказдилар. Кўпгина шаҳар ва район партия комитетлари секретарларнинг инструктив кенгашларини чақирдилар. Бу тадбирларнинг барчаси бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятини янада ошириш ва кучайтириш имконини берди.

Ҳисобот даври якунларидан яна бири, партия ташкилоти ишини перспектив планлаштириш масаласи бўлди. Шунингдек, партия ташкилотлари структурасини яхшилаш, сиёсий ахборотчилар фаолиятини кучайтириш, идеология ишини шу кун талаблари даражасига кўтариш масаласи ҳисобот-сайлов йиғилишларида энг кўп тилга олинган масалалардан бўлди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишларида ишда йўл қўйилган камчиликлар ҳам рўй-рост очиб ташланди. Коммунистлар танқид ва ўз-ўзини танқид белгиси остида мавжуд нуқсонларни бартараф этиш йўлларини кўрсатиб бердилар. «Таштекстильмаш» заводи партия ташкилотининг конференциясида партком ва завод маъмурияти фаолиятидаги камчиликлар танқид қилинди. Завод бир меъёрда ишламайди, ускуналарнинг бекор туриб қолишига йўл қўйилмоқда. Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш борасида партком ва завод маъмурияти тегишли тадбирлар белгиламаган. Шунингдек, «Ўзбекхиммаш» заводи партия комитети, Қамаши районидаги «Фарғона» совхози парткоми фаолиятида партиявий-ташкилий ишларни уюштиришда айрим камчиликларга йўл қўйилган. Йиғилиш қатнашчилари партия ташкилотлари секретарларига талабчанликни янада кучайтириш, уларнинг принципиал ва ҳозиржавоб ходим бўлишлари ҳақида ғамхўрлик қилиш зарурлигини таъкидладилар. Сайловларда секретарларнинг 25,6 проценти алмашди. Бу 1967 йилдагига нисбатан 4,6 процент камдир.

547 ишчи, 975 колхозчи, 160 инженер-техник ходимлар, 3162 хотин-қиз бошланғич партия ташкилотлари секретарлигига сайландилар. Сайланган секретарларнинг кўпчилиги олий ва ўрта махсус маълумотга эга бўлган коммунистлардир.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари йиғилиш қатнашчиларининг танқидий фикрлари, таклиф ва мулоҳазаларини умумлаштирдилар. Коммунистлар наказларини бажариш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқилди. Секретарлар ўқувига ва уларга амалий ёрдам кўрсатишга алоҳида эътибор берилмоқда. Область партия комитетлари семинарлар, кенгашларни планли асосда ўтказиб турибдилар.

Республикамиз энергетиклари беш йилликнинг тўртинчи йили учун олган мажбуриятларини бажариш йўлида ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар. Суратда: ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаётган пешқадам энергетиклардан (чапдан) бухоролик Р. Бекмуродов, қорақалпоғистонлик Б. Болтабоев, учқўрғонлик К. Насриддинов, янгиқўрғонлик А. Деҳқонов, бекободлик Х. Пўлатов ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

КОМБИНАТ УНИВЕРСИТЕТИ

Чирчиқ электрохимия комбинатида ташкил қилинган техника тараққиёти жамоатчилик университетида машғулотлар бошланди. «Меҳнатни илмий асосда ташкил қилиш асослари», «Ҳисоблаш машиналари — кимё саноатига» ва «Моддий рағбатлантиришни тўғри ташкил қилиш» каби мавзуларда ўтказилган лекциялар тингловчиларда зўр қизиқиш туғдирди.

Ўқув программасига совет фан ва техникаси, саноатнинг бошқа тармоқларида эришилаётган ютуқлар, ишланган машғулотлар ҳам киритилган.

М. ХОЛДОРБЕКОВ.

Футбол. МАШҚДА ҚИЙИН БЎЛСА...

«Ташавтомаш» заводининг спорт клуби. Аёз, ҳаммаёқни қиш сепи — оппоқ момиқ қор қоплаган. Ичкарида эса ёшлик жавлон уради. Севимли командамиз, «Пахтакор»чилар.

Биз бу ерга машқлар айни авжига чиққан бир пайтда келган эканмиз. Кенг ва ёруғ залда йигитлар эриниш ҳаракат қилишарди. Улар худди учрашув ўйинлари вақтидагидек жуда зийраклик билан тўп суришади. Қизиб кетишган. Кийимлари енгил бўлишига қарамай жиққа ҳўл. Ҳамма банд, қараб турган футболчи кўринмасди.

Ҳа, машқлар чакки эмас. «Пахтакор» ўтган йилги мавсумда қийин аҳволда қолиб, ўз муҳлисларини анчагина ранжитган эди. Фақат сўнгги учрашувлар вақтида сарфланган шижоат ва матонати туфайлигина ўз ўрнида қола олганди. Бу йилчи, бу мавсумда қандай бўларкин?! Ана шу мулоҳазалар билан команданинг бош тренери, хизмат кўрсатган тренер, СССР спорт мастери Михаил Иосифич Якушинга юзландик. У бир группа ўйинчилар билан суҳбат ўтказаётган экан.

— Ичимизда, — деб гап бошлайди тренер, — лаёқатли азамат йигитлар етарли деса бўлади. Иброҳимов, Красницкий, Исҳоқов, Бектошев ва бошқа шунга ўхшаш ўйинчилар билан фахрлансак арзийди. Энг муҳими коллективда интизом бўлиши керак. Ҳар бир спортчи кун тартибига қатъий риоя қила бориши лозим. Бир-бирингизни самимий ҳурмат қилишингизни, дўстлашишингизни жуда истардим. Чунки самимият ва дўстлик бор ерда албатта ишонч бўлади. Иноқлик билан бир кишидек ҳужум қилинса, ҳарвақт ҳар қандай кучли рақиб устидан ғалаба қозониш енгиллашади.

Тренер суҳбатни тугатиб, машқларни боришини зимдан кузатади. Унинг қўли турганидан фойдаланиб саволга тутдик.

— Михаил Иосифич, команда мавсумга тайёргарликни бошлаб юборганига ҳам икки ойча бўлиб қолди. Йигитларнинг кайфияти қандай?

— Йигитларимиздан мамнунман. Машқларни зўр иштиёқ билан ўтказишяпти. Фақат бизни эл қатори бир нарса ташвишга соляпти. У ҳам бўлса қишнинг қаттиқ келганлиги. Кўп қор ёғди. Албатта биз шуғулланаётган зал иситилган, анча қулай. Бироқ машқларни кенг кўламда бошлаб юбориш учун бир оз кичиклик қилади. Аслида, очиқ ҳавода тўп тепишга нима етсин. Яқинда «Политотдел» колхози стадионида қор устида ҳам шуғулланиб боқдик. Бундай қилиш тананинг чиниқишига ёрдам берса ҳам, маҳоратни оширишга йўл бермайди.

— Ўйинчилар яна қандай машқларни бажаришмоқда?

— Улар умум жисмоний тарбияга ҳам эътибор беришяпти. Енгил атлетика билан шуғулланиш футболчиларга жуда ёқади. Баъзилар эса штанга кўтаришади. Айниқса чопишнинг махсус тури бўлган кроссга алоҳида аҳамият бермоқдамиз.

— Мавсумга асосий тайёргарликни қачон бошламоқчисиз?

— Бу нарса оби ҳавонинг юришиб кетишига боғлиқ, чунки бундай тайёргарлик асосан очиқ ҳавода ўтказилгани яхши. Шунинг учун ҳам ҳозир ҳар кунги оби ҳаво маълумотларини диққат билан кузатиб бормоқдамиз. Кунлар бир оз исиши билан Самарқандга жўнаймиз. У ерда эса энг мукаммал тренировкалар ўтказамиз.

— «Пахтакор» мавсумда биринчи марта қайси командалар билан учрашув ўтказади?

— Команда дастлаб Минск динамочилари билан учрашади. Сўнг пойтахтнинг энг кучли командаларидан ҳисобланган «Торпедо» ва «Спартак» билан ўйнаши керак.

Машқлар ҳам тугади. Ўйинчилар билан тўлган машина шаҳар марказига йўл олади. Катта кўчага чиққанимизда команда капитани Ҳамид Раҳматуллаевдан машқларнинг бўлиши ҳақидаги taассуротларини гапириб беришини илтимос қилдик.

— Ўтган йили тайёргарлик машқларини Фарғонада ўтказган эдик. Шароитни айтарли яхши деб бўлмасди. Мана бу йил бошқача, кенг залда шуғулланмоқдамиз. Ҳар куни 2 соатдан икки группага бўлинган ҳолда машқ қиламиз. Тренеримиз анча қаттиққўл, талабчан одам. Машқларимиз ҳам мураккаблашиб бормоқда. Лекин йигитлар бўш келишмаяпти. Улар бу мавсумнинг ниҳоятда масъулиятли эканини тушунган ҳолда, «Машқда қийин бўлса, жангда осон кўчади», деган нақлга тўлиқ риоя қилишга уринишмоқда.

Ҳа, пахтакорчилар бу йил оғир синовдан ўтишади. Чунки янги система бўйича тўрт команда Олий лигадан чиқиши керак. «Пахтакор»га муваффақият ва ғалаба ҳамма вақт ҳамроҳ бўлишини истаймиз.

В. МАҲКАМОВ,
Ҳ. НОСИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

Янгиликлар, ХУШХАБАРЛАР

ПЛАНДАН ТАШҚАРИ

● Ўзбекистон шахтёрлари ўтган йили зўр ғайрат билан меҳнат қилдилар. Пландан ташқари 74 минг тонна кўмир жўнатилди. Янги техникани жорий қилиш ва меҳнат унумдорлигини ошириш натижасида бунга эришилди.

Республика кончилари Ленинча вахтада ишлаб, беш йилликнинг тўртинчи йилида пландан ташқари 430 минг сўмлик маҳсулот бериш учун курашмоқдалар.

ЯНГИ СОВХОЗЛАР

● Мирзачўлда тузиладиган пахтачилик хўжалигининг экин майдони 5-6 минг гектардан ошмаса, уни бошқариш осон бўлишини тажриба кўрсатди. «Средазгипроводхлопок» институти шундай майдонга эга бўлган совхозларни лойиҳалай бошлади. Ҳар бир совхознинг марказида жойлашадиган қўрадан ҳар бир бўлим, бригадага тез етиб бориш мумкин бўлади.

Ҳозир инженерлар марказий ва шарқи-жанубий массивларда пайдо бўладиган қўриқ ер хўжаликлари учун чизмалар тайёрлашяпти.

Мутахассислар ҳаддан зиёд катта мавжуд бир неча хўжалик майдонларини ҳам қайта кўриб чиқмоқдалар. Масалан, мавжуд 26-совхоз ёнида, ҳозирча шартли равишда 26-А номери қўйилган янги совхоз пайдо бўлади.

300 минг гектар қўриқ ери ўзлаштирилаётган Мирзачўлда илгари белгиланганидек, ўттизта эмас, қирқта янги хўжалик барпо этилади. Бу хўжаликлар асосан пахта етиштирадиган бўлади.

ХАЛҚ ТЕАТРИ

● Термизда халқ ижоди театри ўз ишини бошлаб юборди. Театрнинг доимий актёрлар состави ҳам, доимий саҳналари ҳам йўқ. Театрнинг вазифаси область меҳнаткашларини энг яхши бадиий ҳаваскорлик коллективларининг ижоди билан таништиришдан иборат.

Театрнинг яқин ойлардаги репертуарига мувофиқ, Термиз ва Жарқўрғон халқ театрлари спектакллари саҳнага қўйилади, Деновдаги «Ёшлик» ансамбли, Бойсун қўшиқ ва рақс ансамбли, Сариосиё районидаги «Коммунизм» колхози бадиий ҳаваскорлик коллективи концерт қўйиб беради.

КОНСУЛЬТАЦИЯ

ХАЛҚ МАСЛАҲАТЧИСИ

Одил судлов фақат совет судлари томонидан амалга оширилади. Бошқа ҳеч қандай давлат ва жамоат ташкилотлари ёки мансабдор шахслар одил судлов вазифаларини бажаришга ҳақли эмас. Суд ва қонун олдида барча гражданлар тенг. Ҳеч кимнинг миллати, ирқи, диний мазҳабига қараб ҳуқуқлардан чегаралашга ёки мажбурият юклашга йўл қўйилмайди.

Бизда халқ маслаҳатчилари совет судининг омма билан бирдамлигини, суд қарорларига ишончни мустаҳкамлайди, айни вақтда меҳнаткашларни давлатни бошқаришга, суд ишларини чинакам одил ҳал этишга ўргатади. Фақат ана шундай суд КПСС Программасида кўрсатилган вазифаларни бажаришга қодир бўлиши, совет гражданларининг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатларини, социалистик ҳуқуқий тартиботни ҳар қандай хатти-ҳаракатлардан ҳимоя қилиши мумкин. Фақат шундагина суд совет гражданларини Ватанга ва коммунизм ишига садоқат руҳида, совет қонунларини ҳеч оғишмай аниқ бажариш, умумхалқ бойлигига эҳтиёткорона муносабатда бўлиш, меҳнат интизомига риоя қилиш, давлат ва жамоат бурчларини ҳалол бажариш, инсон қадр-қимматини ва унинг ҳуқуқларини, шунингдек социалистик турмуш қоидаларини ҳурмат қилиш руҳида тарбиялаши мумкин.

Халқ маслаҳатчиларини сайлаш тартиби 1958 йил 25 декабрда қабул қилинган ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг суд тузилиши тўғрисида қонун Асослари, 1959 йил 21 майда қабул қилинган Ўзбекистон ССР Суд тузилиши тўғрисида қонун, шунингдек 1960 йил 1 октябрда қабул қилинган Ўзбекистон ССР район (шаҳар) халқ судлари сайлови тўғрисида Низомда белгиланган. Ана шу қонунларга мувофиқ, сайлов ҳуқуқига эга бўлган, 25 ёшга тўлган ҳар бир СССР граждани халқ маслаҳатчиси бўлиб сайланиши мумкин.

Халқ маслаҳатчилигига сайланганларнинг кўпчилиги суд ишларини тўғри амалга оширишда жонбозлик қилиб, ҳурматга сазовор бўладилар. Одатда бундай кишилар келаси сайловларда ҳам халқ маслаҳатчилигига сайланадилар.

Халқ судларига маслаҳатчилар ишчилар, деҳқонлар ва хизматчиларнинг ишлаб турган жойларида ёки уй-жойларида ўтказиладиган умумий йиғилишларида, ҳарбий қисмларда эса — ҳарбий хизматчиларнинг умумий йиғилишларида очиқ овоз бериш йўли билан икки йил муддатга сайланадилар.

Халқ маслаҳатчиларига номзодлар мажлисда қатнашаётган сайловчилар томонидан ёки жамоат ташкилотларининг топшириғига мувофиқ шу ташкилотларнинг вакиллари томонидан кўрсатилади ва кенг муҳокама қилинади. Ҳар бир номзод алоҳида-алоҳида овозга қўйилиб, сайловчиларнинг кўпчилиги овоз берган ва бошқа номзодларга нисбатан кўпроқ овоз олган шахс сайланган ҳисобланади.

Совет қонунларига мувофиқ барча жиноят ва гражданлик ишлари доимий судья ва икки халқ маслаҳатчиси томонидан кўрилади.

Суд мажлисига қадар халқ маслаҳатчиси мажлиснинг қачон ва қаерда бўлиши тўғрисида суд томонидан хабардор қилингач, кўриладиган ишнинг мазмуни билан танишади. Халқ маслаҳатчиси ишдаги барча материалларни, шу жумладан айбланувчи, жабрланувчи ва гувоҳларнинг кўрсатувлари, ёзма далиллар, ашёвий далиллар, эксперт фикри ва бошқа ҳужжатларни кўриб чиқади. Шунингдек, халқ маслаҳатчиси ишнинг мазмунига қараб бу соҳадаги совет қонунларини кўздан кечиради. Ана шундай дастлабки тайёргарлик халқ маслаҳатчисига ишни кўришда зарур активлик кўрсатишга, ишдаги барча ҳолатларни ҳар томонлама, тўла ва холислик билан аниқлашга имкон беради.

Баъзи жиноят ишлари суд мажлисида кўрилишидан аввал бошқарув мажлисида кўрилади. Бу хил мажлисда ҳам халқ маслаҳатчилари судья билан тенг ҳуқуқлардан фойдаланиб, айблаш фикри тўғрими, айбланувчига нисбатан эҳтиёт чораси (қамоқ, тилхат, кафилликка бериш каби чоралар) тўғри қўлланганми, айбнинг аҳамияти камлиги учун айбдорга ижтимоий — таъсир чоралари қўллаш билан чегараланса бўладими, тергов қонунларга мувофиқ ўтказилганми деган масалаларни ҳал қилади.

Суд мажлисини олиб бориш тартибига оид барча масалалар ҳам халқ маслаҳатчиларининг иштирокида ҳал этилади. Халқ маслаҳатчиси суд мажлисида иштирок этувчиларга савол бериш, далилларни шахсан кўздан кечириш ҳуқуқларидан тўла фойдаланади.

Халқ маслаҳатчилари судда ўз вазифаларини бажараётган пайтда доимий судья билан баббаравар ҳуқуқларга эга. Ишларни кўришда келиб чиқадиган ҳар қандай масалалар судья билан бир қаторда халқ маслаҳатчилари томонидан ҳам ҳал қилинади.

Доимий судья халқ маслаҳатчиларига нисбатан ҳеч қандай ортиқча ҳуқуқларга эга эмас. Агар икки халқ маслаҳатчиси судланувчини оқлашни талаб қилсаю, доимий судья бу фикрга қўшилмаса, суд қарори ёки ҳукми кўпчиликнинг, яъни халқ маслаҳатчиларининг фикри асосида қабул қилинади. Бу қарор ёки ҳукм ҳақида якка фикрда қолган судья ёки маслаҳатчи юқори судга мурожаат қилишга ҳақли.

Халқ маслаҳатчилари судларда одатдаги гражданлик ва жиноий ишларни кўришдан ташқари бир қанча масалаларни ҳал қилишда ҳам фаол қатнашадилар. Жумладан, гражданлик иши бўйича ижро варақанинг дубликатини бериш, суд қарорининг ижросини тўхтатиш ёки кечиктириш ҳақида масалалар халқ маслаҳатчилари иштирокида кўрилади.

Маълумки, совет қонунлари суд зиммасига фақат жиноятчиларни аниқлаш ва жазо белгилаш вазифасини эмас, балки ҳар бир жиноятнинг муайян сабабларини ва унинг содир этилишига имкон берган шарт-шароитларни аниқлаш мажбуриятини ҳам юклайди. Суднинг бу вазифасини бажаришда ҳам халқ маслаҳатчиларининг иштироки талаб этилади.

Халқ маслаҳатчисининг доимий судья билан баробар ҳуқуққа эга эканлиги, айниқса, судья касаллик ёки бошқа сабаб билан ишламаётган вақтда унинг вазифасини бажариш халқ маслаҳатчисига топширилишида ўз ифодасини топади.

Совет судининг фаолияти кўп қирралидир. Бу фаолиятда халқ маслаҳатчиларининг иштироки фақат суд мажлисида ишларни кўриб, ҳал қилиш билан чегараланмайди. Суд органларининг барча ишларида амалий ёрдам кўрсатиш учун ҳар бир суднинг халқ маслаҳатчилари ташкилий уюшадилар. Уларнинг турли соҳадаги фаолиятини умумлаштирувчи ва йўлга солиб турувчи жамоат ташкилотлари халқ маслаҳатчиларининг кенгашидир.

Кенгаш район ва шаҳар халқ судларида 6-18 аъзодан иборат составда тузилади. Кенгашга муайян суднинг энг актив ва ташкилотчилик қобилияти юксак халқ маслаҳатчилари сайланади. Бу сайловлар халқ маслаҳатчиларининг умумий йиғилишларида ўтказилиб, кенгаш аъзолари икки йил муддатга сайланадилар. Ҳозир республикамизда 120 дан ошиқ судларда бу хил кенгашлар тузилиб, улар составига қарийб 1600 халқ маслаҳатчиси сайланган.

Кенгаш халқ маслаҳатчилари иш тажрибасини мунтазам ўрганиб боради, тажриба алмашиш ишларини уюштиради ва халқ маслаҳатчилари фаолиятидаги камчиликларни йўқотиш юзасидан судларга тавсиялар беради. Айни вақтда суд органларининг ходимлари халқ маслаҳатчилари кенгашларига уларнинг ишларини пухта уюштириш ва планлаштиришда актив ёрдам берадилар.

Халқ маслаҳатчиларининг кенгашлари ҳозирда судларга жуда катта ёрдам бермоқдалар. Масалан, Тошкент шаҳридаги халқ судларининг маслаҳатчилари кенгашга уюшганлари натижасида болаларга алимент ундириш ҳақида суд қарорларини ўз вақтида ва тўла бажарилишини таъминлашда катта ғайрат қилдилар. Гулистон шаҳар халқ судининг маслаҳатчилари Жанақулов, Киселева ва бошқалар ана шундай суд қарорларининг ижросини Авторемонт заводида, сут-ёғ заводида ва бир қанча корхоналарда текширдилар.

Термиз шаҳар халқ судига пахта заводининг маъмурияти алимент суммаларини ўз вақтида юбормаётгани ҳақида аризалар туша бошлади. Халқ суди маслаҳатчиларининг кенгаши (раиси ўртоқ Есаков) бу аризаларни чуқур текширишни уюштирди.

Партия ва совет органларининг вояга етмаганлар томонидан содир этилаётган жиноятларнинг олдини олиш тўғрисида йўл-йўриқларни амалга оширишда Фарғона шаҳар халқ судининг маслаҳатчилар кенгаши жуда фойдали ташаббус кўрсатди.

Шуни ҳам айтиш керакки, ҳали халқ маслаҳатчилари кенгашлари ҳамма ерда ҳам тузилмаган ёки тузилган бўлсада, ўз имкониятларидан тўла фойдаланмаётир. Масалан, Тошкент область Орджоникидзе район, Андижон область Ленин район халқ судларида тузилган маслаҳатчилар кенгаши деярли иш қилмаганлар, халқ маслаҳатчиларининг фаолиятини активлаштиришга ўз ҳиссаларини қўшганлари йўқ.

Халқ маслаҳатчилари кенгашларининг ишини тўғри уюштириш одил судловни янада муваффақиятлироқ амалга ошириш учун қулай имкониятлар беради.

Ғ. АБДУМАЖИДОВ,
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми юридик бўлимининг бошлиғи.

КОНЧИЛАР ВАХТАДА

Ингичка конидаги «Капитал» шахтасининг меҳнатсевар коллективи ленинча меҳнат вахтасида туриб ишлаб, яхши кўрсаткичларни қўлга киритаётирлар. Улар шу йилнинг ўтган кунлари мобайнида белгиланганидан зиёд маъдан қазиб олишга муваффақ бўлдилар. Каттақўрғон шаҳар Советининг депутати, кон техниги Очил Худойқулов бошчилик қилаётган смена кончилари февраль ойи планини барвақт бажариш учун курашиб, смена нормаларини мунтазам ошириб адо этмоқдалар.

М. Шарипов, А. Тўхтаев, И. Насибуллин, И. Азанов, Б. Саноқулов, М. Ҳалимбеков, И. Рамазонова каби ўнлаб пармаловчи ва кўтарма кран бошқарувчилари ҳамда 4-шахтадаги коммунист А. Сембиев бошлиқ смена шахтёрлари февраль ойи планини уддалаш арафасида турибдилар.

М. ҚОБУЛОВ.

Болаларингизга ўқиб беринг

Қуддус МУҲАММАДИЙ

НОН ЖИЙДА

Қуёшдек шуъла парча,
Қипқизил олов лагча.
Қирмизи шакар қопча —
Шакар қопча ичида
Шакар ундан талқонча.
Шакар талқон ичида
Жажжигина данакча.
Нон жийда, жилон жийда,
Томирларда қон жийда.
Болалар қизил қанти,
Минг дардга даво, танти.
Данакчасин бор хати,
Очамиз ҳамма қатин.
Ўқиймиз жийда хатин,
Очамиз ҳамма қатин
Луқмон Ҳакимни кўрган,
Дардларга даво бўлган.
Серҳосил шоҳин букан,
Дарахтлар ичра кўркам,
Гуллари атир жийда,
Оғизга татир жийда,
Шунинг учун нон жийда,
Нон жийдамас, жон жийда.

МЕҲНАТ ВА ДАРАХТ

Дунёда бор икки дарахт,
Дунёнинг кўрки дарахт.
Мевалигу, мевасиз,
Бу энг қизиқ билсангиз.
Сабаби нима экан?
Сабабин билсам, улкан.
Мевали дарахт деман,
Меҳнаткаш одам деман.
Меҳнаткаш одам деман —
Минг чаман олам деман.
Ҳусни кундай кўримли,
Ҳусни гулдай кўнгилли,
Кўрган кўзни қувнатар,
Тўрт томонга шох отар.
Шох-шаббаси сочилиб,
Гул ёзади очилиб.
Она ерга эгилар,
Меваси яшнар, кулар...
Бақатерак қанқайиб,
Бесўнақай анқайиб,
Ялқов-анқов кишидай,
Бесамар умр кўрар...
Шундай дарахтлар ҳам бор,
Бизга керак жойи бор.
Мева қилмоқ ройи бор.
Булар асбоб-усуна,
Дераза, ром устига.
Ҳай-ҳай одам зотининг
Бемеҳнатлар отининг
Қурсин қуруқ савлати,
Орттирган у давлати,
Ярамас ҳеч вақога,
Учрар қайғу-жафога,
Ундан зарра ёруғлик,
На бору ва на йўқлик,
У мевасиз дарахтдай
Боғларимиз яшнатмас...

ЧЕГАРАДА

Тун...
Сувнинг юзида жилва кўринмас,
Қамишзорлар ухлар,
шовулламас, жим.
Ватан қўриқчиси постида
қўрқмас,
У бедор, эл-у юрт тин олар
сокин.
Қалбида партия, халқ, Ватан
меҳри,
Шу сабаб у бунда ҳушёрдир
ҳар он.
Ўчитолмас уни қаҳратон
қаҳри,
Нақ Ҳимолай кўкси қалқондир,
қалқон!

Тўлқин РАЖАБИЙ.

ХАБАРЛАР, ВОҚЕАЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

Халқаро ҳаёт

В. И. ЛЕНИНГА БАҒИШЛАНАДИ

БАЙРУТ. (ТАСС). Ливанда чиқадиган «Алахбор» газетаси меҳнаткашларнинг йўлбошчиси ва устози В. И. Ленин туғилган куннинг юз йиллигига бағишлаб янги рубрика очди. Шу рубрика остида берилган мақолада газета бундай деб ёзади: «Тарихда биринчи социалистик давлатнинг асосчиси, Маркс ўлмас таълимотининг доҳиёна давомчиси Ленин номини билмайдиган киши дунёда топилмайди», «Ленинизм, — деб ёзади яна газета,—жаҳон коммунистик ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатининг қудратли қуролидир.

Ҳозирги вақтда, деб таъкидлайди газета, бутун прогрессив инсоният Ленин таълимотига ва Совет Иттифоқи Коммунистик партияси орттирган жуда бой революцион тажрибага амал қилмоқда. Улуғ Ленин ғоялари, коммунизм ғоялари давримизнинг энг асосий ҳаракатга келтирувчи бунёдкор кучи бўлиб қолди».

* * *

ДЕҲЛИ. (ТАСС). Ҳиндистон Коммунистик партияси Марказий ижроия комитетининг мажлисини 5 мартдан 7 мартгача Деҳлида ўтказишга қарор қилинди, дейилади Пресс Траст оф Индиа агентлигининг хабарида.

Ҳиндистон Коммунистик партияси Миллий кенгашининг мажлисини 5 апрелдан 14 апрелгача Деҳлида ўтказиш белгиланди. Миллий кенгаш В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига бағишланган тадбирларда Ҳиндистон Компартиясининг иштироки масаласини муҳокама қилади.

СССР МУДОФАА МИНИСТРИ А. А. ГРЕЧКО ПОКИСТОНГА БОРАДИ

Покистон мудофаа министри вице адмирал А. Р. Хоннинг таклифига биноан СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали А. А. Гречко шу йил март ойининг биринчи ярмида Покистонга дўстона визит билан боради. (ТАСС).

◆

Жазоир Халқ Демократик Республикаси. Жазоир шаҳри яқинидаги Пуант — Пескад цемент заводи ўтган йили ҳукумат томонидан национализация қилинган энг йирик саноат корхоналаридан биридир. Бу ерда жазоирлик ишчи ва инженерлар билан бир қаторда совет мутахассислари ҳам меҳнат қилишяпти. Суратда: завод цехларидан бири. А. Богомаз фотоси. ТАСС фотохроникаси.

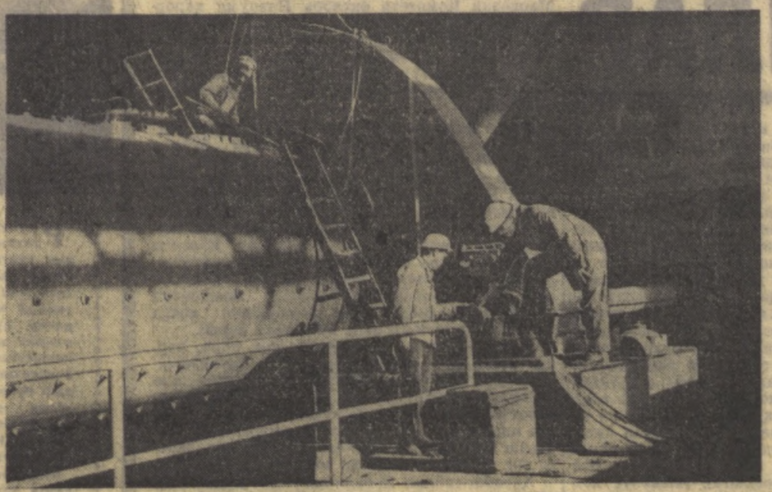

СИНФИЙ ЖАНГЛАР

● АҚШ

НЬЮ-ЙОРК. Ғарбий Виргиния шахтерларидан беш минг киши ишларини тўхтатиб, шахталар ёнига соқчи отрядлар қўйдилар. Улар меҳнат шароитининг яхшиланишини ва касбий касалликларга дучор бўлган кончиларга нафақа тўлаш ҳақида қонун қабул қилинишини талаб этмоқдалар. Атлантика соҳили ва Мексика кўрфази соҳилидаги 53 минг докер икки ойдан буён иш ташлаб келмоқда. Ҳозирча Нью-Йорк портининг докерларигина йил бўйи гарантияланган иш вақти берилишига ва иш ҳақининг оширилишига муваффақ бўлдилар.

Сент—Луисдаги авиация заводи ишчилари, нефтчиларнинг забастовкалари давом этмоқда. Гавайидаги шакар қамиш плантациялари ишчиларидан 9000 киши ҳам ўз ҳуқуқлари учун курашга отланди.

● ИСПАНИЯ

ПАРИЖ. Испания ишчилар синфи ўзининг социал ва касаба союз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун мардона кураш олиб бормоқда. «Юманите» газетасининг хабар беришича, саноат районн Бильбао металлургларидан 22 минг киши ўтказаётган забастовка Испаниядаги ҳозирги ички сиёсий аҳволнинг асосий воқеасидир. Мамлакатдаги энг йирик металлургия тресги — «Альтос Орнос де Бискайя» трестининг корхоналари, шунингдек бир қанча заводлар ва кемасозлик ишхоналари ёпилди.

Испания ишчилар синфи таҳдид қилиш ва полиция репрессияларига жавобан ўз сафларини маҳкам жипслаштирмоқда. Забастовка ҳаракатига раҳбарлик қилмоқ учун комиссиялар тузилмоқда.

● ФРАНЦИЯ

ПАРИЖ. Францияда энг йирик хусусий «ДАССО» авиасозлик компаниясига қарашли уч заводнинг ишчилари иш ташладилар. Улар Мартиньякдаги завод дирекциясининг 21 ишчини 1 мартдан бошлаб бу корхонадан бўшатиш тўғрисидаги қарорига қарши норозилик билдирмоқдалар. Бордо районидаги авиасозлик заводларининг бир мингдан ортиқ ишчиси шаҳар кўчаларига чиқишди. Намойиш қатнашчилари ҳукуматдан ва корхона эгаларидан ишчиларни ишдан бўшатиш ва ишсизликка қарши чора кўришни талаб қилдилар.

БИР ҚАДАМ ҲАМ ТИСАРИЛМАЙ, ДОИМ ОЛҒА!

Ҳар бир халқнинг тарихида шу тарихнинг боришини ўзгартирадиган ёки тезлаштирадиган бурилиш марралари бор. 1948 йилнинг революцион февраль воқеалари Чехословакияда мана шундай марралардан бири бўлди. Ўша вақтда Чехословак меҳнаткашлари реакция устидан қозонган ғалаба республикада социализм қуриш учун кенг йўл очиб берди.

Ўша вақтда аҳвол анча кескинлашган эди. Буржуазия халқаро реакциянинг мададига таяниб, халқ-демократик тузумни ағдариб ташлаш мақсадида 1948 йилнинг бошида контрреволюцион фитна тайёрлашга киришди.

Ўшанда воқеалар февраль ойининг иккинчи ярмида жуда авжига чиқди. Халқ милициясининг аъзолари, «ЧКД—Слани» машинасозлик заводининг ишчилари Адольф Нойман, Ярослав Калик, Карель Горачек, Зденек Лонек, Вацлав Врзонь, Индержих Железнов, Ярослав Розикранц, Иозеф Комеда мамлакат тақдирини ҳал қилган 1947 йил февралининг унутилмас беш кунини шу кунларда эслаб бундай дейишди:

Буржуа партияларининг вакиллари бўлган ўн икки министр истеъфо берганлиги ҳақидаги хабар 20 февралда мамлакатга яшиндек тез ёйилди. Реакцион буржуазия ҳукумат танглигини вужудга келтириб, ўзига ёқмай қолган Климент Готвальд ҳукуматини йўқотишни, коммунистларсиз ҳукумат тузиб, мамлакатни капитализм чангалига қайтаришни мўлжаллаб қўйган эди.

Бутун мамлакатда демократик ғалабалар хавф остида қолганлиги ҳаммани оёққа турғизди. Реакциянинг буржуа тузумини қайта тиклаш планларини халқ қаҳрғазаб билан рад қилди. Чехословакия Коммунистик партиясининг чақириғига биноан бутун мамлакатда тузилган миллий фронтнинг ҳаракат комитетлари ва халқ милицияси отрядлари революция ғалабаларини ҳимоя қилишга киришди. Бир неча кун ичида ўн минглаб ишчилар қўлига қурол олиб, шайланди. Чехословакия ишчилар синфи тарихида биринчи бўлиб ишчилар синфи мана шундай қуролланди ва биринчи тревога сигнали биланоқ, халқ демократик ғалабаларини ва Совет Иттифоқи билан дўстликни ҳимоя қилишга тайёр бўлиб турди.

Фитначи министрларнинг истеъфосини қабул қилиш, миллий фронт программасини амалга оширишда коммунистлар билан бирга ҳамкорлик қилишга тайёр бўлиб турган демократик вакилларни ҳукуматда ана шу фитначи министрлар ўрнига тайинлаш, миллий фронт сафларини реакцион унсурлардан тозалаш тўғрисида Климент Готвальднинг таклифини минг-минглаб меҳнаткашлар қўллаб-қувватладилар.

— Ким-кимни? деган масалани ҳал қилиш учун беш кеча-ю кундуз кураш олиб борилди, дейди Ярослав Калик.— Бу синфий жангда алоҳида масъулият ишчилар синфи ва Чехословакия Коммунистик партиясининг қуролли отряди бўлган ишчилар милицияси зиммасига тушди. Ўша кунларда биз қизғин кураш шароитида яшаб, фақат республика тўғрисида ўйладик. Кундуз куни ишлар эдик. Кечқурун ишчилар милицияси отрядлари сафига бориб, корхоналарни, вокзалларни, телеграф, почта, радио станцияларни муҳофаза қилар эдик. Халқ милицияси аъзоларининг ярмиси Прагада соқчилик қилиб турди. Совет Иттифоқи, унинг армияси билан бирга эканлигимиз ғалабага бўлган ишончимизни кучайтириб юборди.

Сўнгра ҳикояни Адольф Нойман давом эттирди:

—25 февраль куни ҳали ҳам эсимда. Ўша куни кечқурун Ватислав майдони намойишчилар ва ишчилар милицияси отряди билан лиқ тўлди. К. Готвальд нутқ сўзлади. Ҳукумат танглиги тугатилди. Реакция мағлубиятга учради. Миллий фронт вакилларидан иборат янги ҳукумат тузилди ва унга Климент Готвальд яна бош бўлиб қолди. Бу хабарни митингда тўпланган юз минг киши гулдурос қарсаклар ва маъқулловчи хитоблар билан кутиб олди.

Орадан бир неча кун ўтгач, парламент ҳукумат танглигининг бундай ҳал этилганлигини маъқуллади.

Шундан бери Чехословакия катта ривожланиш йўлини босиб ўтди. Халқимиз шу йўлдан бориб, социалистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида ажойиб ғалабаларни қўлга киритди. Эндиликда Чехословакия индустрияси юксак даражада ривожланган мамлакат бўлиб қолди.

Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотининг ҳажми жиҳатидан Чехословакия жаҳондаги олдинги ўринлардан бирини эгаллаб турибди. Шуни айтиб ўтиш кифоя қиладики, халқ ҳокимияти йиллари мобайнида саноат ишлаб чиқариши 5 процентдан зиёдроқ ошди, миллий даромад 3 баравар ошди. Қишлоқ хўжалиги етиштираётган ялпи маҳсулот икки баравардан зиёдроқ кўпайди. Мустаҳкам иқтисодий база турмуш даражасининг доимий ўсишини таъминламоқда. Социалистик давлат асосий социал масалаларни ҳал қилиб берди: аҳоли иш билан тўла таъминланди, текин медицина ёрдами йўлга қўйилди, ўқув юртларида ўқиш текин қилиб қўйилди, социал-таъминот амалга оширилди, пулли отпускалар бериш жорий қилинди, реал иш ҳақи муттасил ошиб бормоқда.

Тинчликсевар ташқи сиёсат, социалистик қурилишда эришилган муваффақиятлар Чехословакиянинг социалистик ҳамдўстликда ва жаҳонда муносиб ўрин олишини таъминламоқда. Чехословакия Социалистик Республикаси социалистик давлатлар билан яқиндан ҳамкорлик қилмоқда, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг иш методлари ва формаларини такомиллаштиришга ҳисса қўшмоқда. Чехословакия Социалистик Республикаси социалистик мамлакатларнинг мудофаа системаси бўлган ва тинчлик посбони бўлган Варшава Шартномасининг иштирокчиларидан бири.

Чехословакиянинг Совет Иттифоқи билан ҳамкорлиги турмушнинг деярли ҳамма соҳаларини ўз ичига олади. Масалан, Чехословакиянинг ташқи савдо оборотида Совет Иттифоқининг ҳиссаси бу савдо оборотининг учдан икки қисмини ташкил қилади. Совет Иттифоқининг ташқи савдосида Чехословакия Социалистик Республикаси (Германия Демократик Республикасидан кейин) иккинчи ўринни олиб турибди.

Ғарбдаги муайян империалистик доиралар билан боғланган контрреволюцион кучлар ўтган йилнинг бошида Чехословакияда халқнинг социалистик ғалабаларини қўпориш йўлида ўз фаолиятларини активлаштириб юбордилар. Контрреволюция кучлари жамият ҳаётида ўтмишда йўл қўйилган камчиликлар ва хатолардан фойдаланиб, мамлакатни социалистик ривожланиш йўлидан тойдириб юборишга уриндилар. Социалистик мамлакатларнинг 1968 йилнинг августидаги қардошларча интернационал ёрдами Чехословакия Коммунистик партиясининг ва Чехословакия меҳнаткашларининг ўз душманларига, 1948 йил февралидаги мағлубият учун реванш олмоқчи бўлган кучларга зарба беришларини таъминлади. Бироқ, воқеаларнинг ривожланиши шуни кўрсатиб турибдики, бу кучлар социализмга қарши қаратилган ўзларининг қора ниятларидан ҳали воз кечганлари йўқ.

Улар очиқ курашда ғалаба қозонишга кўзлари етмагач, оммани йўлдан оздириш, халқ орасида ишончсизлик туғдириш, социалистик ғалабаларнинг мустаҳкамлигига бўлган ишончга, Чехословакия Коммунистик партияси ва социалистик давлат республиканинг равнақ топтира олишига бўлган ишончга путур етказиш мақсадида ҳар хил иғвогарликлар ва кампаниялар ташкил этмоқдалар.

Социализм қуриш идеяларига, пролетар интернационализми принципларига, Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дўстликка содиқ бўлиб қолаётган коммунистлар ва меҳнаткашлар антисоциалистик кучларнинг планларини бу сафар ҳам қатъиян рад этмоқдалар.

«Бир қадам ҳам тисарилмай, доим олға!» — 1948 йилнинг февралида Климент Готвальд кўтариб чиққан бу шиор ҳозирги кунда ҳам актуал шиор бўлиб қолмоқда.

«Бир қадам ҳам тисарилмай, доим олға!»—бу шиорни «ЧКД-Слани» заводидаги халқ милицияси отряди аъзолари такрорламоқда, улар билан бирга бу шиорни бутун Чехословакияда минглаб коммунистлар ва партиясизлар ҳам такрорламоқдалар.

«ЧКД-Слани» заводининг ишчилари бундай дейишяпти: «Биз 1948 йилнинг февралида халқ демократик ғалабаларини сақлаб қолдик. Партиянинг қуролли кучлари бўлган бизлар ҳозир партиянинг биринчи чақириғи биланоқ, социализм ғалабаларини ҳимоя қилишга, Чехословакия Коммунистик партияси бошчилигидаги ишчилар ҳокимиятини ҳимоя қилишга, Совет Иттфоқи ва социалистик мамлакатлар билан дўстликни ҳимоя қилишга тайёрмиз» Чехословакия Коммунистик партияси ва Чехословакия давлатининг раҳбар ходимлари халқнинг жуда кўпчилигида бўлган бу қатъиятни неча марталаб ифодаладилар.

Т. МАРТИНОВА,
ТАСС мухбири.

Прага.

Мариуш КВЯТКОВСКИЙ
[Польша]

БАҚУВВАТ ОДАМ

[ҲАЖВИЯ]

Банашек бугун ишга келганда ҳар галдагидек ҳеч ким билан қўл олишмади-да:

— Кўрганимиз кўришганимиз. Грипп бўлиб қолибман! Ҳароратим ўттиз саккиз,— деб қўя қолди.

— Бўлмаса нега ишга келасиз? — сўради унга ачиниб Куска.—Ўралиб ётиш керак эди.

—Кўрпа-тўшак қилиб ётиш бизга ярашмайди, — деди Банашек ғурурланиб ва бошлиққа ер остидан қараб қўйди. Ҳаммасидан бизга иш зарур.

Банашек эртаси куни битта-битта қадам ташлаб ўз жойига аранг етиб бориб ўтирди-да:

— Ҳароратим ўттиз тўққизу уч, — деди.

— Ҳақиқатан ҳам аҳволингиз яхши, эмас, —деди бошлиқ. Ҳали ҳам кечмас бюллетень олсангиз бўлаверади.

— Ҳи-ичқачон бюллетень олмаганман,— бошлиқнинг таклифини рад этди Банашек.

Бошлиқ унинг гапларини бошини қимирлатиб тасдиқлаган бўлди:

— Бақувват экансиз! — деди у ва бирданига акса уриб юборди.

Келаси куни бўлимда телефонлар кетма-кет жиринглаб қолди.

— Алло! — дея бўғиқ овоз билан жавоб берарди Банашек. Йўқ, бошлиқ йўқ. Грипп бўлиб қолибди... Ҳеч ким йўқ... Ҳаммаси касал... Оёқ учида ўтказяпман... Энг муҳими иш. Шундай, бошлиқ вазифасини бажаряпман... Кел дейсизми.... Яхши, ҳозир бораман, ўртоқ директор ўринбосари.

Орадан икки кун ўтгач Банашек бўғиқ овоз билан жавоб берарди:

— Бошлиқ йўқ... Грипп... Ҳеч ким йўқ... Ҳа, эпидемия. Оёқ учидамиз ўртоқ директор... Биринчи навбатда вазифани адо этиш; ўйин-кулги, хурсандчилик кейин бўлаверади... Албатта, бошлиқ вазифасини бажаряпман. Кел дейсизми? Оёғим қўлимда...

Банашек бешинчи куни директор ёрдамчисининг столи устида узала тушган ҳолда бош директорга жавоб қиларди:

— Директор ўринбосари Банашек эшитади... Директор ўринбосари бетоб. Умуман ҳеч ким йўқ... Ҳамма касал, фақат каминалари оёқ устида. Олдингизга борайми? Ҳозир бораман...

Олтинчи куни Банашек ўзини жуда яхши ҳис қилган ҳолда бош директор ўтирадиган креслода ялпайиб, бир дўсти билан телефонда гаплашарди.

— Бундай ўзинг ўйлаб кўрсанг-чи, бутун бошлиқ бир корхонада ёлғиз ўзимгина соғ-саломатман. Грипп ҳамманинг оёғидан йиқитган. Ҳаммани. Тўғри, дастлаб ўзим ҳам грипп бўлувдим, оёқ устида ўтказиб юбордим. Бўш келмадик, энг қизиғи шундаки, бунинг учун биров кейин раҳмат дермикан?..

Русчадан Т. УНАБОЕВ таржимаси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● КАРАЧИ. Покистон Президенти Муҳаммад Аюбхон навбатдаги муҳлат президентлик лавозимига ўз номзодини қўйиш ниятида эмаслигини билдирди.

Аюбхон Покистонда келаси йилнинг мартига қадар ўтказилиши керак бўлган президент сайловида ўз номзодини қўймасликка тамомила ва узил-кесил қарор берганлигини таъкидлади.

● ДАМАШҚ. Сурия Араб Республикаси Жанубий Вьетнам миллий озодлик фронтининг Дамашқдаги доимий миссиясини расман тан олди ва бу миссияга дипломатик ходимлар дахлсизлигидан фойдаланиш ҳуқуқини берди.

Шу муносабат билан Жанубий Вьетнам миллий озодлик Фронти раҳбарларининг курашини қўллаб-қувватлаганликлари учун Вьетнам халқининг миннатдорчилиги изҳор этилади.

● ИСТАМБУЛ. Туркияда Совет адабиётига қизиқиш кучайиб бормоқда. Совет ёзувчиларининг китобларини нашр қилиш йилдан-йилга кўпайиб бораётганлиги шундан далолат беради. Сўнгги йилларда бу ерда М. Шолохов асарлари, Ф. Гладковнинг «Цемент», А. Фадеевнинг «Тор-мор» романлари, Ч. Айтматовнинг қиссалари, бошқа ёзувчиларнинг ҳикоялар тўплами нашр қилинди. К. Симоновнинг яқинда турк тилига таржима қилинган «Тириклар ва ўликлар» романи қўлма-қўл бўлиб кетди.

ОБ-ҲАВО

Бугун кундузи Фарғона водийси ва Сурхондарё, Қашқадарё областларида ҳавонинг ўзгариб туриши, деярли ёғингарчиликнинг бўлмаслиги кутилади. Республиканинг қолган жойларида ҳаво бир оз булутли келади, ёғингарчилик бўлмайди. Секундига 3-7 метр тезликда енгил шамол эсади. Ҳарорат 5-10, жанубда 0 даража атрофида совуқ бўлади.

Тошкентда ҳаво кам булутли бўлади. Ёғингарчилик бўлмайди. Кечаси туман тушади ва ҳарорат 15-17, кундузи 3-5 даража совуқ бўлади.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Лирик қўшиқлар, 9.30— Симфоник оркестр учун сюита, 10.10 — Эстрада музика миниатюралари, 10.30 — «Ленинга мадҳия» (Ўзбекистон композиторларининг асарлари), 11.15 — «Фан оламида», 11.30 — Суҳбатли концерт, 12.45 — «Замондошлар» (русча), 13.30 — Енгил куйлар, 15.15—«Жордано Бруно» (поэма асосида радиоинсценировка), 16.10 —Суҳбатли концерт, 16.50 «Правда» газетасининг обзори, 18.00 — «Тракторчи қиз» (русча), 18.10 — Қўшиқлар, 18.40 — Спорт, 19.20— Концерт (сайловчилар учун), 20.00 —«Ёшлик» радиостанцияси, 20.30 —Концерт (ёшлар учун), 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 —Концерт (қишлоқ меҳнаткашлари учун), 21.30 — «Лениннома» (русча), 22.20 — «Ялла» концерти, 22.40 — Ойбек, «Навоий Астрободда», 23.15 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — Кўрсатишлар программаси.

Рус тилида: 18.00 — Теленгиликлар. 18.15 — Болалар учун мультфильм. 18.25 — Ўн минут музика. 18.35 — КПСС Марказий Комитети октябрь Пленуми қарорлари — амалда. Олмалиқ жанговар қурилишида. 18.55 — Кўрсатишлар программаси. 19.00 — Ленин ва Крупская ёзишмалари.

Ўзбек тилида: 19.20 — Теленгиликлар. 19.35 — Музикали эшиттириш. 20.15 — «Сиҳат-саломатлик» программаси.

Рус тилида: 20.50 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 20.30 — «Оқ дарё устида момақалдироқ» (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
МОСКВА КЎРСАТАДИ
УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — Олмаота ва Фрунзе телестудияларининг эшиттиришлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 25/II да Аида, 26/II да Оққуш кўли.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРДА — 25/II да Угирланган умр, 26/II да Бўрон қуши.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 26/II да Тошболта ошиқ.

КИНО

Ака-ука Карамазовлар (3-серия) — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Ёшлик—бебошлик — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Орзу рицари (1-залда, кундуз ва кечқурун). Ева ухламоқчи 2-залда (кундуз ва кечқурун) — «ДРУЖБА».

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА ҚАРАШЛИ Ҳ. С. СУЛАЙМОНОВА НОМИДАГИ ТОШКЕНТ СУД ЭКСПЕРТИЗАСИ ИЛМИЙ-ТЕКШИРУВ ИНСТИТУТИНИНГ ЮРИДИК КОМИССИЯСИГА

химия-биология бўлимига катта илмий ходим (мақсадга кўра фан кандидати автотехник текшириш бўлимига автомобиль транспорти бўйича инженер-механик, машинистка

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор кўчаси, 29- уй.

«МОССТРОЙТРАНС» БОШҚАРМАСИ 1-АВТОКОМБИНАТИНИНГ МОСКВА АВТОБАЗАСИГА

материаллар склади мудири, ремонт бўйича мастер, 1, 2, 3 класс шоферлар, темирчи, токарь, вулканизаторчи, электрик, ҳамма разряддаги автослесарлар

КЕРАК

Ҳамма ремонтчи ишчилар ойлигига 60—70% мукофот қўшиб берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, 149, Собир Раҳимов станцияси (18, 30, 83-автобусларнинг «4-автобус парки» бекати).

Қўриқ ерларда ишлаш учун СУҒОРИШ БЎЙИЧА ЯНГИ ТЕХНИКАНИ ЎЗЛАШТИРИШ ФИРМАСИНИНГ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШГАН КЎЧМА КОЛОННАСИГА

бош бухгалтер

КЕРАК

КЗОТнинг 82 моддасига кўра қўшимча ҳақ тўланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Фурқат кўчаси, 124-уй (1, 7, 8-трамвайларнинг «Комсомол майдони» бекати).

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ вакант вазифаларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

КАФЕДРА МУДИРЛАРИ: КПСС тарихи, педагогика, археология, француз филологияси, умумтаълим фанлари, органик химия, иқтисодий география, олий математика, умумий физика оптика, радиофизика;

КАФЕДРА ПРОФЕССОРЛАРИ: КПСС тарихи, физик химия биохимия ва биофизика, агрономия, физик география;

КАФЕДРА ДОЦЕНТЛАРИ: КПСС тарихи, сиёсий иқтисод партия-совет матбуоти назарияси ва практикаси, стилистика ва редакторлик, умумий тарих жиноий ҳуқуқ, функционал анализ, математик анализ, яхлит муҳит механикаси, табиий бирлашмалар химияси, литология гидрогеология, қидиришнинг геофизик методи, олий ўсимликлар, агрономия, умумий физика, назарий физика, физик электроника, экспериментал физика;

КАФЕДРА КАТТА ЎҚИТУВЧИЛАРИ: фалсафа, рус тили, КПСС тарихи, чет тиллари, жисмоний тарбия ва спорт, ўзбек тилшунослиги, эрон-афғон филологияси, араб филологияси, ҳинд филологияси, Шарқ мамлакатлари чет эл адабиёти, партия совет матбуоти назарияси ва практикаси, СССР тарихи, Ўзбекистон халқлари тарихи, умумий тарих, криминалистика инглиз филологияси, умумий математика, яхлит муҳит механикаси, табиий бирлашмалар химияси, ноорганик химия, петрография, умумий геология, қидиришнинг геофизик методи, тупроқшунослик, агрономия, одам ва ҳайвон физиологияси, физик география, умумий физика, оптика, радиофизика, физик электроника, экспериментал физика;

КАФЕДРА ЎҚИТУВЧИЛАРИ ВА АССИСТЕНТЛАРИ: сиёсий иқтисод, илмий коммунизм, рус тили, чет тиллари, педагогика, логика ва психология, жисмоний тарбия ва спорт, рус адабиёти, ўзбек тилшунослиги, рус тилшунослиги, чет эл адабиёти, партия-совет матбуоти назарияси ва практикаси, СССР тарихи, Ўзбекистон халқлари тарихи, археология, умумий тарих, криминалистика, француз филологияси, жамоат цикли, эҳтимоллик назарияси, ноорганик химия, умумий геология, гидрогеология, тупроқшунослик физик география, умумий физика, радиофизика, назарий физика, экспериментал физика, ядро физикаси ва космик нурлар;

ПРОБЛЕМ ЛАБОРАТОРИЯ КАТТА ИЛМИЙ ХОДИМЛАРИ: табиий бирлашмалар химияси, чўкма формация ва чўкма рудалар, полимерлар химияси, географаканинг илмий бўлимига;

ПРОБЛЕМ ЛАБОРАТОРИЯ КИЧИК ИЛМИЙ ХОДИМЛАРИ: табиий бирлашмалар химияси, фитогельминтология, чўкма формация ва чўкма рудалар, органик синтез, географаканинг илмий бўлимига.

Конкурс муддати 1969 йил 18 мартгача.

Тошкент шаҳар, студентлар шаҳарчаси, Бош корпус, кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

ҚАДРЛИ ЎРТОҚЛАР!

Хотин-қизларни, қариндош ва танишларингиз кўнглини олмоқчи бўлсангиз Халқаро хотин-қизлар куни 8 март билан табриклашни унутманг!

Эслатиб ўтамизки, Сизнинг танишларингизга юборган ҳурмат белгингизнинг ўз вақтида етказилиши

ЎЗИНГИЗГА БОҒЛИҚ

Табрик хатлари, открикталари, бандероллар, посилка ва почта переводлари юборишни сўнгги кунларга қолдирмасдан 3 мартгача юборишингизни маслаҳат берамиз.

25 дан 28 февралгача ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАЛАРИ ВА ФОТОТЕЛЕГРАММАЛАР имтиёзли тариф юзасидан (50% миқдорида арзон ҳақ билан)

ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ

Етказиб бериш куни кўрсатилган табрик телеграммалари фақат 28 февралгача қабул қилинади.

28 февралдан сўнг берилган табрик телеграммаларини ўз вақтида етказиб бериш гарантияланмайди.

Адресларни тўғри ва аниқ ёзинг.

Шаҳарлардаги адресатларга етказиб берадиган алоқа бўлимининг номерини албатта кўрсатиш керак.

ТОШКЕНТ ПОЧТАМТИ

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети коллективи тупроқшунослик кафедрасининг ассистенти Қ. Ғ. Ғафуровга отаси

Ғафурамин ЙЎЛДОШЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — В36543. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — В31216. Халқаро ҳаёт — В37604. Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалиги — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот ва спорт — В32347 Оммавий ишлар ва хатлар — В38679, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258, ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: Андижон — 48—85, Бухоро 31—41, Қарши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 42—72, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.

№ Б. — 47. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64633. Р. 02690.